

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

Jaunimo Metai

Balandis - April 18, 1966

Nr. 44

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

XXIII KOMPARTIJOS KONGRESAS

MASKVOJE PASIBAIGĘS VISASAJUNGINĖS KOMUNISTŲ PARTIJOS KONGRESAS NEATNEŠĖ JOKIŲ STAIGMENŲ. — KINIJOS KOMUNISTAI LIKO NEIŠKEIKTI. — VADAI LIKO MAŽDAUG TIE PATYS, IR JEI KAS IDOMESNIO BUVO NUTARTA, TAI TIK PRIVAČIUOSE PASITARIMUOSE TARP SOVIETŲ IR KITŲ KOMPARTIJŲ VADŲ.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Iš neseniai Maskvoje pasibaigusio visasajunginės kompartijos kongreso buvo laukiama, kad jis pasmerks kinų komunistų partiją. Bent taip manė kai kurie amerikiečių komentatoriai. Jų nusivylimui partijos bosas Brežnevas pareiškė nepasitenkinimą santykiais su kiniečiais, tačiau kartu davė suprasti, kad durys palieka atdaros susitaikymui. Atseit, nėra jokio skirtumo tarp rusų ir kinų komunistų siekių, ginčijamasi tik dėl būdo, kaip juos pasiekti.

Brežnevas pakeitė savo titulą iš Chruščiovo vartoto pirmojo sekretoriaus į generalinį sekretorių, o vykdymo komiteto prezidentas, kurio rankose yra faktiškai visa valdžia, vėl persikrikštyjo į Stalino laikais vartotą politbiuro vardą. Tačiau tai buvo padaryta ne tiek Stalino, kiek Lenino garbei, kuris ir įsteigė politbiurą. Politbiuro pirmininku buvo išrinktas, žinoma, Brežnevas, antroji vieta teko ministeriui pirmininkui Kosyginui, trečioji — partijos ideologui Suslovui.

Ateiptyje sovietų komunistai, atrodo, nori daugiau susitelkti ties savo vidaus problemomis. Chruščiovo politika buvo kritikuojama neminint jo vardo. Naujas penkių metų planas neduoda pirmenybės chemijos pramonei, bet greičiau pieno, kaip buvo prieš Chruščiovą. Per ateinančius 5 metus numatyta pagaminti 18,5 milijonų šaldytuvų, 30 milijonų radijo aparatų, 27 milijonai televizijos aparatų, 2,5 milijonų automobilių. Tas paskutinis skaičius parodo, kaip toli sovietų pramonė yra atsilikusi nuo Vakarų.

Pagal Kosygino pranešimą, šiuo metu jau 300.000 darbininkų dirba įmonėse, kurios yra kiek atpalaidotos nuo plano varžtų ir gali siekti pelno. Už poros metų įmonių skaičių siekiama

taip padidinti, kad jose dirbtų apie 9 milijonai darbininkų. Atseit, mažą dalis įmonių bandys veikti kapitalistiniais metodais, tačiau vienintelis kapitalistas ir toliau pasilieka valstybė.

Kultūrinėje srityje nesimato jokios aušros. Atvirkščiai, kongreso metu pasklido žinia dar apie dviejų rašytojų, šį kartą ukrainiečių, suėmimą už savo kūrybos siuntimą į užsienius. Kultūros ministeris Ekatarina Furtseva įspėjo, kad "reakcionierių propaganda žiauriai puola socialistinę kultūrą".

Užsienio delegatai savo pareiškimuose, atrodo, naudojami pusėtina laisvė. Pavyzdžiui, Gomulka pritarė visiems bosų pareiškimams apie vokiečių pavojų. Apie tai tačiau visai neužsiminė Vengrijos, Rumunijos ir Bulgarijos delegatai. Taip pat ir kinas delegatai smer-

kė, jei taip galima išsireikšti, individualiai, vengrai ir brazilai laikėsi Maskvos linijos, tuo tarpu rumunų delegatas lyg ir stengėsi tarpininkauti.

Buvo delegatų ir ne iš komunistų partijų, kaip pavyzdžiui Egipto Nasserio "Arabų socialistų Unijos" ir Alžiro "tautinio išsivadavimo fronto". Paskutiniai, tačiau kongresą tuoju apėjo protesto ženklai. Mat, šalia jų buvo ir nelegalios Alžiro komunistų partijos atstovai.

Visi tačiau vieningai sveikino Vietnamo komunistų atstovus ir žadėjo visokeriopą paramą, tačiau kiek tuos žodžius paseks veiksmai, šiuo tarpu dar sunku pasakyti. Tai gal kiek daugiau paaiškės, kai bus paskelbtos visos kongreso priimtos rezoliucijos, kurioms surašyti buvo išrinkta speciali komisija iš 132 asmenų, kurie padarė bet kokius pareiškimus. Komisijai vadovauja Brežnevas.

Užsienio stebėtojų nuomone, kongresas buvo nuobodus ir tiek. Žymiai daugiau reikšmės skiriama Brežnevo ir Kosygino privatiems pasitarimams su atskirų satelitų ir nepriklausomų valstybių partijų vadais, kurie vyko lygiaagrečiai su viešais kongreso posėdžiais.

Plonai tepa sviestą, dar ploniau deda sūrį

Pernai Lietuvoj esą pagaminta 36 tūkstančiai tonų sviesto ir apie 6,6 tūkstančių tonų sūrio. (Tiesa, 1966/72).

Jeigu visas tas sviestas būtų sunaudotas Lietuvoj, tai kiekvienam gyventojui būtų tekę po 12 kilogramų per metus, arba po... vieną unciją kasdien ir po dvi uncijas beveik kiekvieną sekmadienį. Kadangi yra Lietuvoj sviestą vartojančių žymiai didesniais kiekiais, tai turi būti jo ir visai negaunančių (nebent importuotų iš "broliškų respublikų", ko niekad negirdėta).

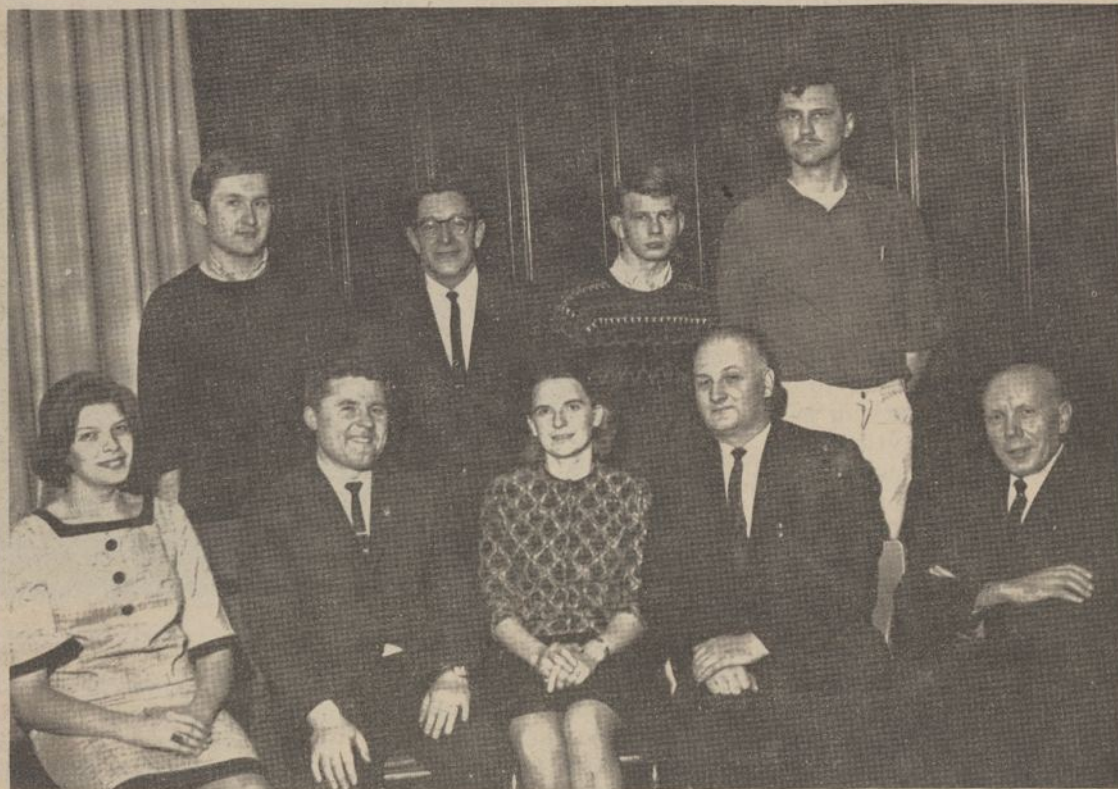
Sūrio kiekio Lietuvos gyventojams galėjo ištekti vartojant vidutiniškai po...

pusantros uncijos kas savaitę. Pažymėtina, kad pereitų metų sviesto ir sūrio gamyba, sako, buvo ši apie tris kartus didesnė, negu praėjusio septynmėčio pradžioj.

Specialistai kritikuoja pieninių veiklų, kaip vienašališką, per daug nukreiptą į sviesto gamybą. Šiūlo sviesto gamybą mažinti, o didinti sūrio. (ELTA)

"LIETUVA" LINKSMINA KREMLIŲ...

Rusijos komunistų partijos XXIII suvažiavimo delegatams ir svečiams palinksinti iš Vilniaus buvo nusiųstas V. Bartusevičiaus vadovaujamas ansamblis "Lietuva", išaugęs iš stu-

LIETUVOJ DOMISI UŽSIENIO LIETUVIŲ VEIKIMU

Visi gali padėt, kad ten apie tai daugiau žinotų

NAUJOS IR PATIKIMOS žinios apie užsienio radijo girdimumą Lietuvoj skatina Vyriausį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą ne tik

dentų choro. Šis ansamblis populiarumu varžosi su J. Švedo vadovaujamu Filharmonijos ansambliu. (ELTA)

DIDIEJI UZDAVINIAI SOVCHOZUOSE

Melžėjų darbas bolševikiškai tvarkomame žemės ūkyje išskirtinai gerbiamas, nes sunkus ir tuo pačiu metu svarbus valdžiai. Melžėjos turi ne tik melžti bet ir prižiūrėti po 20-30 karvių. Jų atlyginimai laikomi vieni iš geriausių žemės ūkyje, dažnai trigubai ir net keturgubai praška paprastųjų žemdirbių atlyginimą. Tie atlyginimai nustatomi labai sudėtingomis taisyklėmis. Sovchozuose ty atlyginimų apskaičiavim o pagrindas toks: jei melžia rankomis, tai moka 2.424 rb. (du rublius ir 42 su 4 dešimtadaliais kapeikos!), o jei melžia elektriniais prietaisais (tada turi melžti daugiau karvių), tai moka 2.733 rb už darbo dieną. Jei peržengia numatytą pieno primelžimo planą, tai gauna kiek primokėjimų. Taip per metus melžėja uždirba nuo 1017 iki 1200 rublių, arba iki 100 rublių per mėnesį.

Kolchozuose pasitaiko kiek geriau, bet dažniau — daug blogiau. Pavyzdžiui, Pajiesio (ties Kaunu) kolchoze pernai melžėjos uždirbusios net po 1.540 rublių per metus (128 rb. mėnesiui) — apie jas sakoma, kad jos uždirbusios per daug! — o kitame Kauno rajono kolchoze irgi pernai melžėjos uždirbo tik po 512 rublių per metus — 42 rb. 66 kp. per mėnesį (pripažįsta, kad tai permaži). Toki, kaip mažieji, taip ir didieji kolchozinių "darbo aristokratų" uždariai daug sako apie paprastų žemdirbių gyvenimo sąlygas. (ELTA)

išlaikyti, bet ir plėsti to ryšio su Lietuva priemones ir dar atidžiau rūpintis, kad ryšio turinys būtų ko prasmingesnis.

Nuolat patiriama, kad Lietuvoj labiausia įdomu sužinot apie laisvę gyvenančių lietuvių veiklą, ne tik politinę, bet ir kultūrinę. Nors ir dabar žinių apie tai perduodama, bet vis dar daugiau tik iš laikraščių perimtų. Vlikas dar kartą kviečia viešųjų visuomeninių įvykių, meninių parengimų ar sporto švenčių bei varžybų rengėjus ar stebėtojus netrunkant pateikti apie juos žinių bei išpučių ELTOS Informacijų tarnybai — ELTA, 29 West 57 St., 10 FL., New York, N. Y. 10019.

Priemonių ir turinio plėtimas verčia rūpintis ir visuomenės tautos plėtimu, — tautos ne tik žinioms, bet ir lėšoms telkti.

Lietuvių Bendruomenė, nors šiuo metu yra stipriai užsiėmusi Jaunimo Kongreso reikalais, vyriausios (PLB) valdybos ir ypač Jungt. Amerikos Valstybių (ALB) valdybos ir tarybos skatinama, jau apčiuopiamai prisideda prie šios svarbios tautos ir daug kur jau pasirūpinimo sudaryti nuolatinius Tautos Fondo rėmėjų būrelius.

Šių būrelių tinklas, jei bus visur gerai išplėstas, bus geriausia ir pastoviausia priemonė bei būdas visai mūsų visuomenei tiesiogiai prisidėti prie Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto darbo, ypač šiuo metu prie tinkamo ryšio su Lietuva stiprinimo.

Lietuvos Išlaisvinimo Tautos Fondas, skirtas tą darbą aprūpinti lėšomis, jau yra gavęs per Tautos Fondo rėmėjų ratelius surinktų lėšų iš šių Amerikos Lietuvių Bendruomenės apylinkių:

Philadelphia — 500 dol., E. St. Louis — 50, Portland, Ore. — 98 (apylinkė tik kelios lietuvių šeimos), Grand Rapids, Mich. — 139, Buffalo, N. Y. (lietuvių klubas) — 101, Milwaukee, Wis. — 99, Springfield, Ill. — 80, Great Neck, N. Y. — 65 ir Le-

VIRŠUJE: Bostono Jaunimo Metų komitetas. Sėdi iš kairės: Inga Daukantaitė, Česlovas Kiliulis, Irena Veitienė, Jonas Vizbaras, Stasys Augonis. Stovi: Uogintas Kubilius, Henrikas Čepas, Juozas Vencukas, Algis Lapšys. Nuotraukoje trūksta komiteto narės Nijolės Vaičiutytės. B. Kerbelienės nuotrauka

mont, Ill. — 10 dolerių. Iš eilės kitų apylinkių jau yra pranešimai, kad būreliai sudaryti ir netrukus atliks savo įsipareigojimą.

Būrelių įsipareigojimai nei sunkūs, nei sudėtingi.

Nuolatinių T. F. rėmėjų būreliui sudaryti reikia parinkti (pakviesti, prikalbėti, įprašyti...) vieną asmenį, kurs apsiimtų savo keliu prisikviesti dar apie dešimtį kitų, kurie visi sutiktų ir pasizadėtų vieną kartą metuose įmokėti L. I. Tautos Fondui bent 10 dolerių. Įmokėjimo laikas gali būti būrelio sutartas, koks jiems patogiausias, bet pageidaujama tada to laiko kasmet prisilaikyti. Pirmutinis asmuo — būrelio rūpintojas — per savo LB apylinkės (ar kitos tos reikalo pasirūpinusios organizacijos) valdybą, arba tiesiog Tautos Fondui: 1) praneša būrelio sudarymą, asmenų kiekį (arba ir sąrašą su adresais) įsipareigotą kasmet įmokėtiną sumą (viso būrelio, ar paskirų dalyvių), sutartą įmokėjimų laiką ir savo (būrelio rūpintojo) adresą; 2) Surinktą sumą irgi per savo apylinkės ar organizacijos valdybą, ar tiesiog persiunčia Tautos Fondui (64-14 56 Rd., Masspeth, N. Y. 11378). Šis persiuntimas turėtų būti atliktas nustatytuju laiku, nelaukiant dalies pasivėlinusių įmokėti, tik nurodant, kiek yra pasivėlinusių ir kada tikimasi išsiųsti jų įmokėjimus.

Būrelių dydį patariama laikyti apie 10 asmenų, jo rūpintojui patogiausiam pasiekti. Vietovėse, kur daugiau lietuvių (ar kitų galimų rėmėjų), sudaroma atitinkamai daugiau būrelių. Jų sudarymu rūpintis kviečiamos ne tik Bendruomenės apylinkės, bet ir visos kitos organizacijos, ypač Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komitete dalyvaujantieji sambūriai, jų padaliniai bei paskiri veikėjai.

(Nukelta { 2 psl.})

Ma o: — Ar nenorit atminčiai nusipirkti?...

Kristupo Lekšo 25 metų mirties sukaktis

Kristupas Lekšas buvo vienas tų, kuris praturtino kitų dvasios gyvenimą, ar tai platesnei visuomenei pasvešta veikla, ar pasakytu žodžiu, ar išreikšta mintimi, kuri veikia jausmus, skatina mąstyti. Buvo laikai, kada Mažosioje Lietuvoje, jei kas būtų sakęs, kad toks tai eilėrašitis esąs Kristupo parašytas, lietuviai ūkininkai būtų supratę, kad kalbamas eilėrašitis yra Kristupo Lekšo, iš Dekintų kaimo. Ne vienas tuomet stebėdavosi, iš kur Kristupas ima tiek laiko. Klaipėdos krašto seimelyje jis atstovavo mažžemius ūkininkus, Pagėgių apskrities seimelyje gindavo lietuvių ūkininkų teises, Katyčių parapijoje buvo bažnytinės tarybos nariu, o nepraedavo veik jokios šventės kada "Lietuviškoje Ceitungoje", ar "Tilžės Keleivyje", ar "Lietuvos Keleivyje" nebūtų atspausdinti jo eilėraščiai, kurių religinės mintys žadindavo tautinį susipratimą ir skatindavo keltis ir veikti.

Kristupo Lekšo eilėraščiai savo tema ir tautine filosofija artimi kitam Mažosios Lietuvos poetui M. Hofmanui-Ateiviui ir Maiironiui. Senovė, Rambyno kalnas, lietuvių dori papročiai, dabarties lietuvininkų rūpesčiai, dorai ir tikybai augti skatinimai, tai buvo Kristupo Lekšo eilėraščių temos. "Lietuva, Lietuva, Tu meili man pasaka... Už tave suvis įstosiū, pakol gyvs, tau vis giedosiū..." buvo Kristupo įvairiais spalvinimais pinama giesmė.

Kristupo Lekšo visuomeninėje veikloje ir eilėraščių kūryboje atsispindi gilus jautrumas, nusimanymas, sakytumė donelaitiškas pa-

mokslavimas, kuo lietuvininkai galėtų būti, jei tik būtų tautiškai susipratę ir nesiduotų svetimų įtakų tiek slopinami. Pats būdamas tik 16 metų jau lanko lietuvių susirinkimus; jaunas pradeda rašyti eilėraščius ir juos skaito lietuvių

Mažosios Lietuvos veikėjas velionis Kristupas Lekšas su žmona.

susirinkimuose; juos skaito ir vėliau po eilės dešimtmečių jau pats toli nužengęs visuomeninės veiklos keliais. Jei tautos dvasia išreiškiama jos veikėjų asmenybėmis išryškėjimu, tai Kristupas Lekšas savo gyventu laiku gal aiškiausiai išreiškė Mažosios Lietuvos lietuvių sielą, skatinimą: juk reikia būti tuo, kuo Kūrėjas yra leidęs, jei nutolsi nuo tautos, tai negalėsi būti doras, nes tavo paskirtis yra būti tuo turėtu būti, jei naudotum tau įgimus gabumus.

Kur tik lietuvininkų gyvenimė kokia spraga, ten Kristupas stoja ją užpildyti. Jei trūksta lietuvių šeimyniškomis šventėmis eilėraščių, Kristupas juos sukuria ir pats juos skaito vestuvių, gimtadienio ir šiaip kitų šeimyniškų švenčių progomis. Kai maža tėra veikėjų, tai Kristupas stoja Jonui Vanagaičiui į talką dirbti Tilžėje atgavintoje "Birutės" draugijo-

je. Jei nėra kam remti lietuvių kandidatus Steputatį ir Smalakį, tai Kristupas vyksta į jų laikomus politinius susirinkimus, sako savo pirmas politines kalbas. Savo senatvėje, būdamas labai užimtas politinio darbo reikalais, jei buvo

prašomas, vykdavo į jaunimo susirinkimus. Kr. Lekšui teko daug važinėti. Juk gyveno Dekintuose, prie Katyčių, Pagėgių apskrityje, o lietuvių susirinkimai, šventės ir parengimai vykdavo ar Tilžėje ar Klaipėdoje, ar šiaip kurioje tolimesnėje krašto vietoje.

Kristupas matė Lietuvos dirvonuose daug galimybių ką nuveikti; dirbo jis pats už kelis; nuolat skatino ir kitus imtis darbo. Jis ir savo eilėraščiuose primindavo, kad tautos dirvonai laukia artojų, laukia tų, kurie dvasios sėja augintų tautos stiprybę.

Kovo 30 dieną suėjo 25 metai, kai mirė Mažosios Lietuvos giesmių rašytojas ir žymus visuomenininkas Kristupas Lekšas. Jis pasiilks ilgai atmintyje tų, kurie jį pažinojo, girdėjo jį susirinkimuose kalbant, eilėraščius skaitant, krašto seimelyje, kaip vienintelį atstovą tik lietuviškai kalbantį, juto jo šiltą lietuviš-

ką tvirtą būdą. Mažosioje Lietuvoje jo laikais vyravo maldininkų surinkimininkų dvasia. Bet Kristupas Lekšas, išleidęs dainelių ir pasaulietiško turinio eilėraščių "Rūtos Vainikėlio" leidiniu, 1908 ir 1922 metais, kas gal ne taip patiko maldininkams, vis gi nenustojo savo turėtos įtakos brolių lietuvininkų tarpe, nes jų dvasiškai gerovei išleido "Ziono Varpelį", kurios giesmių rinkinys buvo labai mėgiamas. Gaila, kad paskutiniųjų metų kūrinių, surašyti keliuose sąsiuvinuose, šeimai traukiantis dėl karo veiksmų grėsmės, liko žemėje užkasti. Reikėtų spaudoje pasirodžiusius Kr. Lekšo kūrinius išleisti atskiru leidiniu.

Kristupas Lekšas dirbo lietuviybės darbą kur ir kada jis buvo reikalingas. Plačiuose jis padėjo įsteigti jaunimo draugiją "Liepą", Vyžiuose "Ažuolą", Katyčiuose "Vainiką", pats dažnai tų draugijų sueigose pasakydamas prakalbas ir jų rengiamas šventes pragražindamas savo eilėraščiais. Pirmam Pasaulio karui pasibaigus, Kr. Lekšas buvo išrinktas Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininku. Tarybos uždavinys buvo dirbti už Mažosios Lietuvos susijungimą su Lietuvos valstybe. 1920 m. kovo 20 dieną Kr. Lekšas buvo kooptuotas su kitais Mažosios Lietuvos atstovais į Lietuvos Valstybės Tarybą ir tąja proga iškilmingam posėdyje pasakė įspūdingą kalbą. Klaipėdos kraštui įsiungus, jis buvo pakviestas į Klaipėdos Krašto Direktoriją.

Kr. Lekšas iš pat jaunų dienų buvo taurus lietuvis, karštas Lietuvos mylėtojas. Naciams užėmus Klaipėdos kraštą, jis įvykių buvo giliai paveiktas. Pradėjo sirgti, kasmet vis labiau. Po ilgos sunkios ligos jis mirė 1941 m. kovo 30 dieną. Jo kūnas buvo palaidotas Laugalių kapinėse. Nacių laikais buvo uždrausta laikyti laidojimo ar bet kokių pamaldas lietuvių kal-

ba. Jis saviems buvo išreiškęs pageidavimą, kad nacių galybei sugriuvus prie jo kapo pamaldos būtų laikomos lietuvių kalba. Laidojimo metu Katyčių Evangelikų parapijos kunigas Strazdas paskaitė trumpą ištrauką iš eilėraščio: "Leisk man mirt, kol dangus giedrus". Bet Kristupas Lekšas mirė subrendimo amžiaus metuose, gyvenęs daugiau kaip 68 metus. Jis gimė 1872 m. rugpjūčio 31 dieną, mirė 1941 m. kovo 30 dieną. Jo didžiausia gyvenimo dalis buvo pašvešta tautos gyvybei žadinti. Tą gyvybę jis žadino savo visuomenišku veikimu, savo eilėmis kurta poezija, gyvu žodžiu, tvirtu pavyzdžiu ir savo nenuilstamu pasišventimu dirbti savo tautos gerovei kol tik pajėgė.

Šių metų rugsėjo 9 dieną bus 10 metų, kai Chicagoje mirė Kristupo Lekšo žmona Anė, gim. Saulytė, kuri čia gyveno su sūnumi Gustavu Adolfu ir jo šeima, auklėdama du anūkus: Martyną ir Jurgiuką. Senelė Lekšienė kalbėjo gražią lietuvių kalbą, anūkams pasakaudavo iš lietuviškų knygų, juos ragino lietuviškai melstis ir branginti tėvų kalbą. Ji savo amžiuje

patyrė ir pergyveno septynerių valdžių režimą. Ji buvo pavyzdinga darbšti ūkininkė, gera vaišinga šeiminkė. Lekšų namai Dekintuose buvo pagarsėję savo vaišingumu.

Apie mirusius belieka tik atsiminimai. Viena karta paseka kitą, lyg kylančios ir krentančios jūrų bangos. Mirties smūgiui trenkus, mūsų gyvybės valtis atsидuria į kitą gyvenimo krantą, ir tuomet mes pamatome gyvenusio žmogaus vieną kitą gyvenimo gintaro gabalėlį. Mes gyvieji savo kovos ryžtingumui jėgų galime semtis iš mūsų mirusiųjų stiprybės atminimo: atmenant kuo jie buvo pavyzdingi, ką jie nuveikė, ką jie sukūrė, kuo jie dvasiškai ar morališkai praturtino mus pačius ir mūsų tautos gyvenimą. Gyvieji priklausome nuo tų, kurie mums pramynė takus, kurie savo mintis išreiškė raštu ar koku nors sukurto kūriniu. Tautai lieka vertingas tas veikėjas, kuris į savo darbą įdėda sugebėjimų dalį ir tuo savo įnašu praturtina patį tautos gyvenimą. Toku buvo Kristupas Lekšas.

K. J. Pauperas

LIETUVOJE DOMISI...

(Atkelta iš 1 psl.)

Vliko ir Tautos Fondo valdybos šia proga reiškia pasitenkinimą ir padėką PLB ir ALB vadovyboms ir ALB apylinkėms, stiprinančioms šią talką Lietuvos laisvės pastangoms remti, ir primena, kad toks visuomenės bendradarbiavimas būdas žymiai palengvins Vlikui numatyti, kuriuos uždavinius ir kada bei kokia apimtimi jis gali planuoti ir vykdyti. (ELTA)

LIETUVOS KOMUNISTŲ SVORIS TARP RUSŲ

42 delegatai iš Lietuvos XXIII-me Rusijos komunistų suvažiavime paskendo rusų minioje: tarp 4943 susirinkusiųjų jie nesudarė nei vieno nuosimčio, tad ir jų vaidmuo tenai buvo tik pasižiūrėti ir pasiklausti.

Septyniadešimt šešių asmenų (beveik vien rusų) prezidiume sėdėjo tik vienas A. Sniečkus, ir tas tik "iš pareigybės", tai yra, kaip pirmasis respublikinio padalinio sekretorius (berods, dabar vėl bus vadinamas generaliniu sekretorium).

Suvažiavimo sekretoriatai ir redakcinė (rezoliucijų) komisijoj, neskaitant vieno gruzino ir vieno totoriaus, buvo vien rusai. Tik mandatų komisijoj buvo reprezentuojami komunistai iš Lietuvos. Jų reprezentantas buvo... Maskvos įstatytasis partijos polittrukas B. Popovas, Sniečkaus pavauduotojas ir prižiūrėtojas. (ELTA)

Spaudos mėnuo--Dirvos mėnuo

Naujiems skaitytojams Dirva tik \$10 metams!

Šiais metais PL Bendruomenė balandžio mėnesį paskelbė spaudos platinimo mėnesiu. Švėsdama savo 50-ties metų sukaktį, Dirva skelbia ypatingą nuolaidą savo naujesiems skaitytojams:

visi tie, kurie naujai užsiprenumeruos š. m. balandžio ar gegužės mėnesiais,

GAUS DIRVĄ METAMS TIK UŽ \$10

Nuo š. m. birželio 1 d. vėl bus taikoma normali kaina \$11 metams

Paskatinkite savo artimuosius pasinaudoti šia nuolaida.

Stenkimės, kad kiekviena lietuvių šeima skaitytų bent vieną lietuvišką laikraštį. Pradėkite nuo Dirvos.

Panaudokite Jums atsiųsto laiško atkarpą arba gretą šio skelbimo esantį kuponą. Suradę Dirvai naują skaitytoją, jo prenumeratą čekiui arba pinigais siųskite

DIRVA 6907 Superior Ave. Cleveland, Ohio 44103

NAUJAS DIRVOS PRENUMERATORIUS

DIRVOS ADMINISTRACIJAI,
6907 Superior Ave. Cleveland, Ohio 44103

Pasinaudodamas jūsų nuolaida, siunčiu \$10.00 ir prašau siuntinėti Dirvą šiuo adresu:

Vardas-pav.

Adresas

Jeigu užsakoma kitam, užsakytojo parašas ir adresas:

Vardas-pav.

Adresas

DIVIDEND CHECKS MAILED
QUARTERLY ON INVESTMENT
SAVINGS ACCOUNTS

4 1/2%

We Invite Your Savings

ST. ANTHONY

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas, Exec. Secy.

1447 SO. 49th CT. • CINCERO • 60650 • PHONE 656-6330

HOURS: MON. 9-5; TUES., THURS., FRI. 9-5; SAT. 9-1; WED. CLOSED

CINCERO, ILLINOIS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuotą lietuvių įmonę, registruotą
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 ir 2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629.

Telef. WA 5-2737

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

Telef. 225-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje
pageidaujamų prekių labai priinamomis, žemesnėmis negu
kitur kainomis.

KREIPKITĖS į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą.

Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

4 1/2%

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERRAHO ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July
and August by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus
liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:
Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

BALANDIS JAUNIMO METŲ PROGRAMOJE

Sudėjus į krivą visus biuletenius, aplinkraščius, laiškus, raginimus ir propagandinius lapukus — visas tas Jaunimo Metų "spaudos darbas" neįtildytų į vieno mėnesio — spaudos mėnesio — laiko ribas. Negalima sakyti, kad ir to "spaudos mėnesio" įtraukimas į Jaunimo Metų programą būtų buvęs pirmo balandžio pokštas. Buvo raginta visa eilė spaudos darbuotojų reikšti mintis jaunimo problemomis. Nedidelis kiekis grūdų iškrito iš to sieto, bet šis tas buvo. Daugiausia to grūdo pabarstytas — Australijoje leidžiamoji Mūsų Pastogė. Ten kažkaip jaunimas randa ir temų ir noro pasisakyti, nelaukiant kol vyresnieji išgvildens visas jaunimo problemas.

Dirva, kiek galėdama, prisidėjo prie tos propagandos, kartu neužmiršdama ir t. v. — spaudos mėnesio. Nelaukiant, kol kas atneš ir pasiūlys spaudos mėnesiui pritinkančių naujų prenumeratų, išplaukiančių iš jaunimo organizacijų iniciatyvos, Dirva pati ėmėsi darbo, jau iš anksto paskelbiant, kad šiais metais Lietuvių Studentų Sąjungai priklausančioms studentams Dirvos prenumerata metams tik 6 doleriai. Naujiems skaitytojams užsiskaitant Dirvą balandžio ir gegužės mėnesiais daroma nuolaida — metinė prenumerata — tik 10 dolerių. Tuo reikalu buvo dedami skelbimai ir visiems Dirvos prenumeratoriams išsiuntinėti laišukai su atitinkamais blankais naujiems prenumeratoriams įrašyti. Be to, išsiuntinėti blankai įrašymui tų, kurie Dirvą norėtų gauti susipažinimui. Žodžiu, padaryta viskas, kas iš Dirvos administracijos pusės galima padaryti, kad su Dirva susipažintų kuo platesni lietuviškos spaudos skaitytojų sluoksniai, nepažįstant nei mūsų jaunųjų, kariaujančių prieš komunistus Amerikos karių eilėse Vietname.

GAISRAS IR DŪMAI

Ponas V. Rastenis velykianame Dirvos numeryje paskelbė str. "Nėra gaisro be dūmų", kuriame nagrinėja kas gi būtų buvę, jei kas nors būtų daręs žygį kviesiti Lietuvos jaunimo atstovus į išeivijos Jaunimo Kongresą. Girdi, jei tuo reikalu kongreso pirmininkas būtų kreipęsis į Amerikoje viešėjusį Vilniaus universi-

Visų tų pastangų rezultatai nėra rekordiniai, bet jie neliko be vaisių. Atsirado naujų Dirvos prenumeratorių, atsirado ne trumpi sąrašai norinčių su Dirva susipažinti. Be abejo, atsirado ir tokių nuolatinių Dirvos prenumeratorių, kurie nemėgsta ilgų laiškų skaityti, išskyrus tas vietas, kurios jiems atrodo naudingos. Pratešiant prenumeratą, vietoj 11 dol. prisijungia 10. Mat, balandis ir gegužės esą nuolaidų ir išpardavimų mėnesiai... tiek jau to.

Dirvai tebeplaukia sveikinimai sukaustytos progos, vokių svorį padidinant didesne ar mažesne auka. Tai nuolatinė Dirvos skaitytojų parama ir ištikimybės ženklas. Aukotojų ir sveikintojų sąrašus paskelbsime sukaustytinėje laidoje.

Jaunimo Metų balandis baigia savo kelionę ne kažin kaip suplasnojęs. Buvo skelbta, kad tą mėnesį būsianti keliama "lietuviškos spaudos svarba jaunimui. Skatinama žurnalų prenumerata, knygų skaitymas ir parama spaudai. Jaunimas traukiamas į skaitytojų ir bendradarbių eiles. Keliama jaunimo spauda".

Sujudo kiek komitetai Lituanus žurnalui paremti. Turėtų vykti tam reikalui vajus. Žinoma, ir šis vajus plūduriuos kitų vajų bangose. Bet visos kitos cituotosios idėjos ir darbai lieka gražiais žodžiais ir gerais norais. Gal kad iš karto perdaug užsimota. Gal kad nepagalvota, jog skelbiami užsimojimai reikia ir vykdyti. Bet vistiek, reikia pripažinti, geros valios ir norų buvo, tik gal tų norų daugiau, nei kvapo...

Tegul tik gerai pasiseka Jaunimo Kongreso programa. O spaudos ir kitus mėnesius galėsime pakartoti. Balandis toli neskrenda. Nepajusim, kai ir vėl jis bus čia. (J. Č.)

teto rektorių Kubilių, tas būtų atsakęs, kad reikia kreiptis į rusų pasiuntinybę. Ir tai būtų buvę labai gerai, nes išeivija gautų atsakymą, kad Lietuvos jaunimas yra nelaisvėje! (Abu pabraukimai V. Rastenio). Todėl, jei iš tikro toks kreipimasis buvo, atsakymą reiktų plačiausiai išgarsinti, "visur ir visiems aiškinant, dėl ko lietuvių jaunimo kongrese nėra jaunimo iš Lietuvos".

Tiesiog genialus visų "santykiavimo" ir "bendravimo" pastangų gynimas! Deja, jis lieka nė cento nevertas, kai atsimeni, kad išeivija tai žino jau ne nuo šiandien, bet mažiausiai 25 metus. Tad lieka tik stebėtis, kad dar atsiranda lie-

Niekas nešauks laisvės, jeigu tu tylėsi...

E. Čekienė

Paėmiau į rankas knygą, kurios neįmanoma perskaityti "vieną ypu", nes ją skaitydamas turtum jauti, kad eini savu keliu, "kuris už mūsų lopšį ankstyvesnis -- grįžtant mintimis atgal - tolyn..."

kurio, atrodo, neminam, o jaučiam jį labai gyvai, kuriam ant žemės rutulio skersai ir išilgai ilgiosios nebuvo -- nėra lygaus!

Kurį ir gavom, ar tik ne iš pat dangaus, lyg dovanom, kuriuo bangavo kartų kartos, o mes ir gairėm kairėm, kuriame laimės ir nelaimių metai sulydino mūsų daugelį į vieną ir, širdimi suvokę tautiniu jį pavadinti, tarėm: einam juo -- savo keliu."

Tokiu motto prasideda neseniai iš spaudos išėjusi knyga, kurią skaitydamas jauti, kad ir tikrai eini savo keliu, kuris kartu yra ir kiekvieno lietuvių ir visos tautos kelias.

Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacija Neo-Lithuania liukšusinis leidinys įdomus visoms kartoms. Jis padalintas į keletą skyrių, kurių iškilmingai skambančios antraštės aiškiai nurodo to skyriaus laikotarpį bei turinį ir viliojančiai traukia skaitytoją susikaupti, į tą knygos turinį įsijauti, juo gyventi. Iš karto pajunti, kad čia daug idėjų poetiškos sielos. Tai poeto Stasio Santvaro, korporacijos garbės filisterio, nuopelnas, kuris to leidinio žangoje taip apibūdina Lietuvą:

"Vardas, kuriuo mes vadinam ir visada turėtumėm vadinti daugelį šio gyvenimo gražiausių dalykų -- yra Lietuva.
-- Tėvo ir motinos pastogė, kurioje mes pažinom žemės ir žmogishkosios širdies šilumą -- yra Lietuva.

... Kad mes gyventumėm, kad gyventų mūsų vaikai ir vaikaičiai ne vieną šimtą kartų kraują apteko ir tūkstančius gyvybių aukojo po kalvarijos kryžium parpuolusi Lietuva.

... Tu ir aš sese, aš ir tu broli, turim būti tuo pilku, nuolat budinčiu nežinomu kareivių, kurių taip reikalinga mūsų amžiaus Lietuva.

... Ne tik esam, bet visada būsim protėvių žemės saują, ir

tuvių, kurie to iki šiol nežinojo. Vietoje, kad apgynus, p. Rastenis tokių įrodymų ieškančius pristato kaip ką tik gimusius ignorantus.

Vytautas Meškauskas

REIKIA PAAISKINIMŲ

Š. m. kovo mėn. 28 d. Dirvos vedamajame yra duota ištrauka iš skautų akademiko žurnalo Mūsų Vyties (Nr. 4), kur, be kitko, yra sakoma:

"Jau eilę metų jaunosios kartos atstovai siūlo ALT skirti kasmet sumą pinigų vertingėsnėms teizėms politiniams ar istoriniams klausimais išleisti. Tačiau iki šiol atgarsio nesusilaukė".

Kadangi keliamas klausimas yra įdomus, lietuvių bei stiprinti reikšmingas ir svarstytinas, — gal minėtų žodžių autorius sutiktų savo tvirtinimą paryškinti ir duoti konkretesnių paaškinimų:

kurie "jaunosios kartos atstovai", kada ir kokias "vertingas teizes" siūlė Amerikos Lietuvių Tarybai išleisti ar tam pinigų paskirti?

Paaškinimai būtų reikalingi klausimui pajudinti ir greitesniam "atgarsiu susilaukti".

Suinteresuotas ALT narys, Chicago

savo siela, lyg brangiausiu deimantu, švytėsime laike ir erdvėje, ir tas mūsų brangus vardas skambės amžinai -- Lietuva, Lietuva, Lietuva..." (16, 17 psl.)

Rašinyje "Kultūra ir lietuvių-bė", S. Santvaras apibūdina apilamai kultūros sąvoką ir lietuvių, kuri "atėjo į mus iš neaprepiamų praeities tolių, juk ten, prie tų pačių upių, prie tų pačių ežerų, per tuos pačius klonus, kalnelius ir daubus eina lietuvių tautos keliai iš gilių praeities per rūšią dabartį ir, turėkime vilties, į daug palaimingesnę ateitį" (160 psl.)

Dar kitame jo rašinyje, pavadiname "Lietuviškasis žodis", tarp kitko rašoma:

"Galingas tu esi, o lietuviškasis žodis! Tu gali prikelti dvasią mirštantį, gali gaudinti, virkdyti, guosti, džiuginti ir stiprinti. Tavim kalba ir kalbės lietuviškasis genijus: lietuviškas mokslas ir menas -- išmintis, pasaka ir daina, nes tavy slypi grožis, kurio mes dar neišsiekėm... Niekas nešauks laisvės, jeigu tu tylėsi! Tik tavy buvo, yra ir bus gyva mano tauta! Tu esi amžinas, kaip amžina saulė, o lietuviškasis žodis!" (307 psl.)

Grįžtant prie leidinio padalinimo skyriais, pažymėtini šie skyriai: Savu keliu; Jie byloja; Kamienas kalba; Mūsų rūpesčiai; Atžalos stiebiai; Korporacija svetimuose miestuose ir Anapilin išėjė.

Pirmoje leidinio dalyje leidėjas L.S.T. Korpi Neo-Lithuania Vyriausioji Valdyba, vadovaujama pirmininko Vaclovo Mažeikos, ir leidinio redakcinė komisija, vadovaujama Antano Diržio, supažindina skaitytoją su sąlygomis, kuriose ši korporacija gimė, augo, brendo ir nurodo priežastis, trukdžiusias to leidinio pasirodymą jam skirtu natūraliu laiku, kas turėjo įvykti daug metų atgal. Be daugelio kitų prasmingų minčių skaitome Vyriausios Valdybos žodį lietuviui studentui:

"... gyvendamas svetur, ugdydamas save į sąmoningą, tvirtos valios ir garbingą žmogų, neužmiršk stiprinti tilto į savo kraštą, į savo tautą, būk garbingas gyvenamo krašto pilietis ir kartu pilnas sentimentų savajai tautai, jos žemei, savo tėvams ir protėviams, kurie davė tau didžiausią ir brangiausią privilegiją -- turėti savo tautą ir būti jos stūmūni bei dukra.

Tam dvasiniui ryšiui stiprinti, ryšiams su Lietuva savo sąmonėje ir širdyse ugdyti tetarnauja šis leidinys".

O redakcinė komisija taria: "Šis leidinys skirtas ne ma-dingai propagandai, o sau, sa-viems reikalams; ne vien akimis pradžinginti, bet ir sąmonei prageidrinti; ne pasigyrimui, o savai pagundai..."

Korporacija auga. Jaunimas, nors ir neturi galimybės bradyti tėvynės rasoj ir saulės spinduliuose, o auga pilkuose miestų dūmuose, lyg medžių atžalos, stiebiai švieson ir taria savo žodį... Trokštam, kad priaugančioms kartoms šis leidinys būtų patikimas ir tvirtas ramstis, akivaizdi gairė jų jaunatvėje, jų polėkiuose, jų idealuose ir sieki-muose (15 psl.)

(Bus daugiau)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Braziliijoje, Sao Paulo mieste, Tėvo J. Kydiko iniciatyva susiorganizavo naujas lietuvių choras Aušra, kurį sudaro buvusių Vilties ir Vyties organizacijų nariai bei jų vaikai. Po trumpo pasiruošimo choras jau keletą kartų viešai pasirodė ir žada dalyvauti IV-me Pietų Amerikos lietuvių kongrese, ateinančiais metais vasario mėnesį Buenos Aires mieste.

KNYGA NUOLATOS TURI BŪTI MATOMA

Chicago Jaunimo Centro priemonėje netrukus pastatoma lietuviškųjų knygų ir žurnalų parodinė vitrina, kuri apims visą lietuvių išeivijos minėtų leidinių metinę produkciją. Vitriną rengia Pedagoginis Lituanistikos Institutas ir Chicago Aukštesnioji Lituanistinė Mokykla. Vitrinos projektą paruošė P. L. Instituto lektorius dail. Adolfas Valeška.

Vitrinos tikslas -- auklėjamas, o tuo pačiu ir reklaminis, t.y. knygos išsklaidas į jai deramą viešumą.

Chicago Jaunimo Centras yra tokia kultūrinių darbų susitelkimo vieta, kur per metus praeina ne šimtas kitas, o keli tūkstančiai lietuvių kultūra besirūpinančių žmonių. O svarbiausia, kad tame Centre veikia ir minėtosios dvi mokyklos su ne vienu šimtu jose besimokančio jaunimo. Tose mokyklose, be kitų lituanistinių dalykų, dėstomi ir atitinkami literatūros kursai. Tačiau tų dėstomų kursų rėmuose praktiškai neįmanoma bent kuria konkretesne forma net atkreipti to besimokančio jaunimo dėmesį į naujai pasirodusias knygas. Taip metas iš meto knyga ir pasilieka ne tik ne-skaitoma, bet dažniausiai ir nežinoma. O sena pedagoginė patirtis juk sako: kad knyga būtų skaitoma, ji pirmiau turi būti pamatoma. Pirmasis skaitytojo ryšys su knyga yra jos pamatymas, o tik po to jau seka susidomėjimas, jos įsigijimas ir pats skaitymas.

Gyvenant kitakalbėje visuomenėje, lietuviškos knygos pamatymas kuriame nors viešame prekybos langyje juk beveik nežinomas reiškinys. Onesant tokio regimojo ryšio tarp knygos ir skaitytojo, nukentčia ne tik knygos paplitimas, bet kartu ir švietimas.

Tada ar bentenka stebėtis, kad iš priaugančiosios kartos retas kuris tėra girdėjęs apie kurį nors dabartinės mūsų raštijos autorį? O atitrukimas nuo raštijos raidos ar neveda į atitrukimą ir nuo tautinės kultūros, nuo tautinės dvasios, kurios gyvybė tik per raštiją daugiausia ir reiškiasi? O tautinei gyvybei gestant, ar begalima laukti kokios kultūrinės kūrybos, kuo laikosi ir pati tautybė, arba lietuviybė? -- Atsakymas labai aiškus.

Va toji priežastis, kuri ir verčia ieškoti veiksmingesnių švietimo priemonių tam nukultūrejimo vyksmui bent kiek pasipriešinti. Viena iš tokių priemonių čia ir laikoma toji lietuviškųjų knygų parodinė vitrina. Kadangi tasai nukultūrejimo vyksmas yra bendrinio pobūdžio, tad ir toji pasipriešinimo priemonė ruošama sutelktinėmis jėgomis.

Pagrindiniams vitrinos darbams atlikti po 200 dolerių paskyrė: Chicago Aukštesniosios Lituanistinės Mokyklos Tėvų Komitetas, kuriam pirmininkauja J. Vasiukevičius, o mokomosiomis priemonėmis rūpinasi L. Rasla-višius; "Draugo" vardu -- tėvai marijonai, kurių vadovybė sudaro kun. Vyt. Bagdanavičius, kun. Pr. Garša ir kun. A. Spurgis; J A V LB Chicago Apygardos Valdyba, kuriai pirmininkauja Br. Nainys. -- Pilnas vitrinos įrengimas atsi-

eis per 700 dolerių.

Naujausias savo leidinius šiai vitrinai nemokamai jau atsiuntė "Draugas", "Terra", "Lietuvių Dienos", Lietuvių Enciklopedijos Leidykla, "Šviesa-Santara", Vytautas Saulius.

Jei laiškai, kuriais yra kreipiasi į visus lietuvių išeivijos lietuviškųjų knygų ir žurnalų leidėjus, kai kurių leidėjų kartais nebūtų pasiekę, šia proga jie visi yra prašomi, jei jiems tai įmanoma, prie šio knygos išsklaido prisidėti. Leidiniai siųstini šiuo adresu: P. L. Institutas, 5620 S. Claremont Ave, Chicago, Illinois 60636 U. S. A.

Naujai išėjusios knygos (moks-linės ir grožinės) vitrinoje bus laikomos ištisus metus, o žurnalai (vaikų, jaunimo ir suaugusių) keičiami naujam jų numeriui pasirodžius, į vitriną bus dedamos visos praeitų metų gale išėjusios knygos.

Vitrina jau baigiama gaminti. Pilnai galės būti įrengta apie gegužės vidurį.

Dėkojama visiems šios priemonės įrengimo talkininkams, ypačingai jos mecenatams už apy-stambių sumų paskyrimą. Iš anksto dėkojama ir tiems lietuviškosios knygos gerbėjams, kurie tai švietimo priemonei išlaikyti atsisų bet kokią piniginę paramą.

Ši vitrina, kaip pačių jos mecenatų jau yra išsireikšta, bus naudinga ne tik besimokančiam jaunimui, bet ir suaugusiems.

Domas Velička

KANADOS LIETUVIAI

• Balandžio 3 d. Hamiltono buvo renkama KLB Hamiltono ap. valdyba. Balsavime dalyvavo 343 asmenys, kurie už kandidatus atidavė sekančiais balsus: A. Babičienė 213, A. Juozapavičius 273, A. Kaušpėda 82, J. Kristolaitis 235, K. Mikšys 221, A. Mingėla 108, T. Mureika 211, D. Pruncykė 201, V. Pašlys 159, L. Skripkutė 263. Septyni kandidatai, daugiausiai gavę balsų, sudarys naują ap. valdybą, likusieji bus kandidatai. Revizijos K-jai: A. Gudelis 102, A. Mačiulaitis 100, S. Martinkutė 278, V. Navickas 178, J. Stankus 233. Trys daugiausiai gavę balsų sudarys Rev. K-ją. Malonu, kad į valdybą pateko ir jaunosios kartos atstovai -- T. Mureika, D. Pruncykė ir S. Martinkutė.

• Penkiolikos metų vedybinę sukaktį atšventė Irena ir Vytautas Vasiuliauskai. Giminių ir pažįstamų jie buvo pagerbti balandžio 2 d.

• Rochesterio lietuvių choras koncertuoja Hamiltono balandžio 16 d.

AKIMIRKOS

"Jeigu" litanija

Atidėjus į šalį Lietuvos gyvenimo tikrovę sumaskolinio bolševizmo žnyplėmis ir lietuvių tautos dvasinės rezistencijos pagrindžiu, - užsienyje, šalia politikos, lieka aptarti dar antras atvejis, vadinamasis kultūrinis mūsų gyvenimo baras. Jis yra daug turtingesnis už pirmąjį, įvairnesnis ir sudėtingesnis, nors politikų skambesnę propaganda pasiekė to, jog mūsų daugumas be galvojimo akiai tiki, kad lietuvių tautos išlikimas dabarties tragiškom aplinkybėm, tautos gyvybė ir pats išlaisvinimas iš okupanto nasrų yra ir bus tik politinės kovos nuopelnas ir pasikirtis.

Nužemintai prašau leisti balsai pareikšti, kad esu vienas iš tų, gal dar tarp nedaugelio, kuris taip negalvojo, netikėjo ir vis netiki. Lietuvių tautos išlikimo ir laisvės kova yra ne tik politinė ir ne vien politinė. Ji yra daug sudėtingesnė ir ginklais turtingesnė, o dabar išgyvenamų dešimtmečių būvyje -- "visų pirma" ypač dvasinė bei kultūrinė. Man labai gaila nuolat judraus "skraidančio olando" pono Sidzikausko ir jo bendraminčių, bet jie su savo ekstremistiniu "politiniu pradū" praeitai nepataikė į gyvenamąjį laiką...

Taipgi neturėjau tikslo tik vienašališkai įrodinėti ir būti-

nai pristie prietokios nesmagios išvados, nes politinio prado reikšmės aš toli gražu neneigiu. Asmeniškai, vertinu jį labai rimtai, pripažįstu jo paveikumą ir reikalingumą. Lygiai matau silpnynes ir pavojus, kylančius dažnai iš per palaido kultūrinio išsiskiedimo ar vien tuštaus forminių madų vaikymosi. Jei ko tačiau jau per šiuokčiai pradėdam pasigesti, tai tų dviejų esminių žmogaus ir visuomenės reiškimosi būdų pusiausvyros, dermės, saikingo ir racionalaus susijimo. Žinot, kad kartais jau nebegalima ištylėti.

Ak, nedaug tėra lengvesnių melodijų ir dėkingesnės medžiagos, kaip pašiepti, "suniektinti", "su žemėm suliginti" mūsų politikus ir politines partijas, kad dialogas visai nenutrūktų ir kad jiems galėtume suteikti truputį užpelnęs paguodos, pagaliau ir teisingumas gal reikalaudy, kad pagal abišalio principą norom nenorom turėtume "pašiepti", "suniektinti" ir "su žemėm suliginti" taip pat ir kai kuriuos, jei ne visus, kultūrinius mūsų gyvenimo veiksnius ir istitucijas.

Ne, deja, ne. Ne viskas ir čia rožėmis žydi. Tikrovė taip pat skauda, žaizdota, ydinga, chaotiška. Žemė nedaug derlingesnė,

BRONYS RAILA

oras nedaug tyresnis, negu politinėm partijom bei jų institucijom misti ir kvėpuoti. Tiesa, pirmųjų kūrybingumas didesnis už "visupirmųjų", poveikiai ryškesni, vaisiai labiau apčiuopiami, išliekamoji vertė stambesnė, gyvybės pulsas tvirtesnis. Bet kad būtų ja galima griežtai tvirtinti, it kirviu kirsti ultimatyvų reikalavimą, kokio prado pagrindu reikia tučtuojau perorganizuoti "Lietuvos išlaisvinimo kovą", tai dar reikėtų pasvarstyti. Gal ne 77 kartus, kaip kadaise mėgdavo matuoti prezidentas Smetona, bet bent kokius septyniuos. Ir ne per septyniuos dešimtmečius, bet nors per septyniuos mėnesius.

Mat, čia yra daug visokių "jeigu". Tiek daug, tokių svarbių ir tikrų, kad bematant būtų galima išgiedoti ištisą "jeigu litaniją". Nors paviršutiniškai ir gal tik subjektyviai, bet pabandykim...

Jeigu pradinės ir aukštesniosios lietuvių mokyklos užsienyje galėtų būti pastovios ir tokio lygmens, kad moksleivius tiek išmokytų lietuvių kalbos ir su pažindintų su lietuvių kultūra, kiek tai Nepriklausomybei Lietuvoje atlikdavo savo tautybės moksleiviams respektiviai žydų, vokiečių, rusų ir lenkų mokyklos.

...jeigu Rašytojų Draugija jungtų visus rašytojus, jie būtų veiklūs ir solidarūs, o jų brandūs kūriniai vydyje turėtų lietuvių tautos išlikimą ir ugdymąsi laisvės kovai.

...jeigu Žurnalistų Sąjunga būtų profesinė, ir iš viso, jeigu būtų trijų šimtų lietuvių žurnalistų sąjunga.

...jeigu būtų redaktorių ir knygų leidėjų sąryšis lietuviško spausdinto žodžio ir dvasios pulsui išlaikyti.

...jeigu radijo ir TV valandėlių direktorių krivulė tikrai visur turėtų lietuviškos kultūros valandėles, besilaikančias ne tik skelbimais.

...jeigu Profesorijų Draugija būtų tikrų profesorių, jungianti ne tik saulėleidžio veteranus, bet ir visus dabartinius lietuviškai jaučiančius profesorius Amerikos ir kitų kraštų universitetuose.

...jeigu kada galėtų susitelkti solidarai ir tautinė visų srovių lietuvių Dailininkų Sąjunga.

...jeigu kompozitorių, muzikų, didžiųjų ansamblių ir chorvedžių seimas būtų nenutrūkstanti simfonija liaudiniais, klasikniais ir modernniais motyvais.

...jeigu lietuvių Teatro, Filmo ir Šokių Bendruomenė, galbūt Antrojo Kaimo diktatūriškai vadovaujama, būtų brandi ir pastovi mūsų gyvenimo išraiška, vaizdas, žodis, kritika, dvasia, idėja.

...jeigu Lituanistikos Institutas turėtų sąlygas ir būtų pajėgus įvykdyti užsimotus tikslus, vertus jo prasmingo pasivadavimo.

...jeigu Teisinių Draugija užsiimtų ne vien senatvėje paliegiusių kolegų globėjimu, o jos žurnalas straviniskinio tipo svaichiojimų nelaikytų Lietuvos laisvinimo problemų svarstymu.

...jeigu lietuvių Vyskupų ir Kunigų Vienybė separatiškai neorganizuotų "katalikiškų baifu", per šiluvos koplyčios pastogelę nešvaistytų šimtų tūkstančių dolerių ir tarptautinius vandenius, o nukreiptų savo pamaldžius žvilgsnius į Vilniaus Aušros Vartų šventąją Mergele.

...jeigu įvairią spaudą leidžiantieji lietuvių vienuolynai tiek pat tikėtų į lietuvių tautos amžinumą ir už tai melstųsi, kiek į Viešpatį Dievą (nors ir be vilties šia herezija prilygti kanauininkui Tumui-Vaižgantui).

...jeigu Seserys Kazimierietės sektų ne kitakalbius ir kitaip tautiškai jaučiančius dievus bei šventuosius, bet labiausiai jų pačių ir Lietuvos Patroną šventą Kazimerą.

...jeigu Chicagos Liet. Menininkų Klubas tiek nesitąsytų po teismus su dail. Z. Kolba dėl Čiurlionio Galerijos turto.

...jeigu mano draugas Jonas Mulokas iš Architektų Sąjungos taip nesipiaustytų peliais su mano draugu V.K. Jonynu iš Dailininkų Sąjungos.

Na, nekrypinkim! asmeniškumus ir "smulkmenas". Paminėkim dar kokius tris bendriausius "jeigu".

...jeigu šios bei kitos panašios draugijos ir sąjungos, savo egzistencijos ir prasmės druską semiančios iš kultūrinių ir intelektualinių, meninių ir dvasinių pradų, būtų gaivios ir veiklios, pasiturinčios ir solidarios.

...jeigu į akademinių lygmenį besistiepiantieji sambūriai, kaip Šviesa-Santara, Neo-Lituanija, ateitis, Varpas, stovyklinį amžių užbaigusi Skautija, mūsų senatvės rūgėnėjusiose jaunystės gaisru suliepsnotų.

...jeigu šį visą daugybę jėgų ansamblį dar pavyktų glaudžiai "apjungti" su mūsų stangrėjančiais ekonominiais pradais, šviešiais lietuvių kultūros mecenatais, bankininkais, fondais, nardacijom ir visuomeninėm aukom, kaip lygiai ir pilkosios liaudies simpatijom, -- tai...

Tai atsakymas būtų aiškus be įrodinėjimų ir polemikų. Tada, sakyčiau, ir pragmatiškai ir teoriškai nebūtų abejonės, kad šio

prado reišėjams derėtų patikėti vadovaujantį vaidmenį ir Lietuvos išlaisvinimo sampratos kūryboje, kaip ir dabar mažiau jiems beginčijama misija lietuvių išlaikymo užsienyje ir tautos išlikimo uždaviniuose.

Pagaliau, ir tas mano "sakyčiau" būtų tada bereikalingas. Ir be sakymo, o savaime, savo reikšme ir svoriu tos pajėgos neišvengiamai sudarytų Lietuvos laisvinimo organizacijų branduolį, apie kurį, žinoma, nereikėtų drausti satelitais suktais istoriniais nuopelnais įžymiomis tradicijomis galingom partijom, politikais ir diplomatais -- su visom savo liesom realybėm ir riebiom fikcijom...

Deja, tos jėgos nėra tokios, kaip skamba sambūrių ir draugijų vardai, kokie idealai jų statų paragrafuose surašyti. Lygiai kaip ir politinės partijos, daugelis jų vos šiaip taip sustumdytos, negausios ir silpnos, vieno kito pasižventelio pirminko ar darbštaus sekretoriaus ant garbės ieško nešamos.

Bet - ne š a m o s i! Ir daugumai mūsų eilinės visuomenės jos tebėra ir liks tikrasis mūsų lietuviškas dvasinis pasaulis, kiek iš viso tokiomis polėktiais ji dar nešėia. Vis dėlto tos grupės, kaip ir pavieniai kūrybingi individai, yra tikroji mūsų dvasinio, intelektualinio ir kultūrinio būrio dalis. Tuo pirmiausia išlieka lietuviškumas ir jam atstaitis grindžiama. Iš versnių trykšta tautinė gyvybė, mitinė "tautos valia" ir laisvės ilgesys Tėvynei intensyviau, negu krūvon sudėjus visų politinių partijų rezoliucijas.

Nes tai yra gyvas asmeniškias jausmas, kūrybinė įtampa, kasdienos tikrovėje dvasinių vertybių vis naujas išgyvenimas. Gilus ar dažnai tik paviršutinis, - bet vis dėlto gyvenimo išgyvenimas.

SAUGU SNIEČKUI TAIP KALBĖT
KAI ČEKISTŲ ARMIAJA UŽNUGARY

Jei Lietuvoj kas nors galėtų drąsiai kalbėti su komunistų vadu A. Sniečkom, tai pastaruoju laikui kone kas savaitę turėtų progos jį įspėti, kaip itališkos pasakos Pinokj: -- Sustok, nesakyk taip, nes išaugs labai ilga nosis (nuo netiesos).

Vilniaus suvažiavime Sniečkus kalbėjo, kad "Gaminiai su Lietuvos žmonių ženklų eksportuojami daugiau kaip į 70 šalių".

Tiesa, kad eksportuojami, bet netiesa, kad su lietuviškais ženklais. Klaipėdos gintaro (monė) pagaminti segtukai aiškiai pažymėti, net rusiškomis ir raidėmis: "Sdielano v SSSR". Ir šiaulių dviračių fabriko jaunulikiški dviračiai, tenykščiuose laikraščiuose nors ir vadinami "Ereliukais" ar "Kregždutėmis", užsieniuose pasirodo tik su rusiškais užrašais: "Orlionok" arba "Lastočka". Ir taip toliau.

Neseniai Maskvos Pravdoj Sniečkus rašė, kad Lietuvos kaimas pakeitė savo veidą. Netiesa, ne pats savo pakeitė, o Stalinas Sniečkus ir kitų rankomis pakeitė jo veidą. Toliau rašė, kad kolchozai ir sovchozai padarė žemdirbio ir gyvulių augintojo darbą lengvesnį ir produktyvesnį. Gal valdančiai klasei, bet ne patiems žemdirbiams lengvesnį ar produktyvesnį.

"Lietuvos kaimo darbo žmogus dabar tampa nauju žmogumi, stambaus kolektyvinio socialistinio ūkio šeimininku..." -- Nauju žmogum, tik ne šeimininku, o

Maskvoj gyvenančio monopolisto dvarininko skurdžiai atlygininamam kumečiui, didžiai panašiu į senovės baudžiauninką.

"Pokario metais Lietuvos kaimuose buvo pastatyta daugiau kaip 50 tūkstančių gyvenamųjų namų"

...O Sniečkus prižiūrimoj Tiesoj neseniai buvo rašyta, kad žemdirbiai patys pasistatė, o ne jiems pastatė, ir ne 50, o tik 37 tūkstančius, ir ne gyvenamųjų namų, o tik butų... (Taip rašė Šakių žemės ūkio valdybos viršininkas Dobrovolskis).

Dabar Maskvoj Sniečkus į tokią pačią avantiūrą įsileido jau nebe savo, o Kalinino prieš 20 su viršum metų pasakyta "išvirkščia rankove": "Išidama (ne įeidama, o pagrobta) į Tarybų Sąjungą Lietuva iš esmės pakei-

tė ir savo šalies ekonominę padėtį (ne pati pakeitė, o jai pakeitė). Buvusi Vokietijos priedėliu, Lietuva gavo neribotas galimybes... kaip pilnateisės didžiosios sąjungos narys". (Gavo neribotas galimybes tapti iki smulkmenų rusų valdoma provincija).

Skaito ir klauso Lietuvoj žmonių tokių kalbų, kiti ir patys jas kartoja, kadangi tokių "tiesų" užnugary stovi čekistų armija.

(ELTA).

HELP WANTED MALE

HYDROTEL OPERATORS
For new 120" Hydrotel. Day and night shift.

DIE CAST DIE MAKERS
Top wages. All fringe benefits. 58 hours a week. Only men experienced in building die cast dies or plastic molds need apply:
REBMAN PRODUCTS CORP.

12265 Dixie Ave. 3 blks W. of Telegraph and 1 blk N. of Plymouth. 313 — 538-6666. (38-45)

JOURNEYMEN BRIDGEPORT OPERATORS BENCH LEADERS ENGINE & TURRET LATHE OPERATORS
Steady work. Full fringes, top rates. **SHIELD TOOL & ENGINEERING** 23261 FENKELL 313 — KE 1-5050 (37-46)

MACHINE HAND DIE MAKER
Journeyman. All around. Steady work.
BEEM DIE & MACHINE CO.
1975 Clay Detroit, Mich. 313 — 873-2307 (41-47)

Automatic Brown & Sharp Screw Machine Operators and Set-Up Men
Top wages, overtime, paid vacations, insurance, holidays.
MEIER SCREW PRODUCTS 19361 SHERWOOD 313 — FO 6-2850 (42-44)

WANTED AT ONCE 1st CLASS SKILLED MACHINISTS
All around machine operators. Steady employment. Lots of overtime. **JAY MACHINE & TOOL CO.** 313 — WE 3-7436 (42-55)

EXPERIENCED DIE CAST DIE REPAIRMEN DIE CASTING CHECKERS
Steady work for qualified men. Union shop. Fringe benefits.
GENERAL DIE CASTING CO. 10750 CAPITAL OAK PARK, MICH. 313 — 564-6230 (44-53)

**TRUPUTIS GEROS VALIOS . . .
TIEK PAT GERO NORO . . .
GAL NĖKIEK NEDAUGIAU PASTANGŲ —
IR TAMSTA SURASI DIRVAI BENT**

**VIENĄ NAUJĄ
SKAITYTOJĄ**

O SURASTI JĮ TIKRAI GALI. TIESA?

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Leroux Blackberry Brandy 5th — 3.69
2. Imported 80 proof Scotch whiskey 5th — 3.98
3. Canada Dry Vodka 80 proof 5th — 2.98
4. Wisnowa Cherry Liqueur 5th — 3.39

5. Import. German May Wine 5th — 0.98
6. Import. French Napoleon Vermouth 5th — 1.19
7. Riccadona Vermouth 30 oz. Botl. — 1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

Visa eilė trumpo grojimo liet. dainų ir muzikos plokštelių nuo \$1.75 iki \$2.25. Siuskite savo pageidavimus, nes sąrašas per ilgas skelbimui.

Siųsdami užsakymą paštu pridėkite prie plokštelės kainos 25 c. pašto ir persiuntimo išlaidoms.

Užsakymus su čekiu ar pašto perlaida siųskite šiuo adresu:

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

'NIEKAD NEGRĮŽKI TEN, KUR BUVAI LAIMINGAS'

ST. SANTVARAS

Kartais taip atsitinka, kad tai, kas derėtų garsiau paminėti, šalto oro įkvėpus plaučiuosna — būna visai nutylima...

Buvo plačiais barais nutylėta ir Bostono Lietuvių Dramos Sambūrio 15 metų sukaktis, nes "tylą pamėgo" Al. ir Ant. Gustaitiai, to sambūrio gyva dūša ir gyvas kūnas...

O ta sukaktis Bostone, vis dėlto, buvo minima. Sambūrininkai Jurgis Jašinskas ir Povilas Žičkus buvo karštai ėmęsi iniciatyvos, pati Al. Gustaitienė paruošė St. Santvaro žvejų I-mą veiksmą ir sausakimšai prigužėjusio (nemažas būrys gerų draugų dėl vietos stokos į parengimą nepateko) Tautinės S-gos namų salė, praėjusių metų gruodžio mėn. kult. subatvakary, tą sukaktį "patydom" atšventė.

Vakaras buvo skirtas Aleksandrai Gustaitienei, kuri savo stilingame pasakyme tada prisipažino, jog parengimas neišvengiamai primenąs ir jos pačios asmeninę amžiaus sukaktį (ir tą sambūrininkai buvo turėję galvoj!) arba — "žygį į antrą kalno pusę". Gruodinis subatvakaris buvo tikrai įdomus ir įspūdingas, bet jis ir Dirvoj nebuvo paminėtas. Atsitiko taip lyg pagal tą šūkį, kurį andai, jau beveik prieš amžius, mano viršininkas Eltojo buvo pasikabinęs ant savo kabineto durų: "Tyla — gera byla, vaisingam darbui būtina sąlyga"...

Tiesia, tyliam vandenį sunkesni daiktai nuskaista ir giedra, kaip šiltas šypsnys, užlieja gelmių paviršių. O atlekiantis pavasaris prablaivo žiemos metu suragijusias nuotaikas, net ir žmogaus vidų slypinčių ožių ragus apdiline. Jeigu ir ne "absoliučiai tobulai", ras atsigrįžti į veidą ir pagerbti, jei taip galima išsireikšti, lietuviškos mokyklos didelio talento aktorių, šimtus kartų pajėgusių kilniai persikūnyti vis į kitą vaidmenį, palikusių gilią pėdą liet. dramos teatro istorijoje, kurio mūsų poezijos bei dailiosios prozos interpretacija, kiek aš aprėpiu akim, iki šiol tebėra ne-

apie tūkstantis tautiečių. Pirmam spektakly buvo parodyti du Ant. Gustaitio scenos veikalai — Sekminių vainikas ir Šilkiniai pančiai. Antrasis, taikomas Vasario 16 d. minėjimui, buvo specialiai St. Santvaro parašytas scenos vaidmai Aušra ties Vilnium. Akt. Henr. Kačinskis studija sudarė pagrindą, kartu buvo ir paskatinimas tolimesnei Bostono lietuvių teatrinei veiklai.

Iš tikro, kagi tas "vakaras su Henriku Kačinsku" mums ryžosi, krėviškai tariant — paporyti? Be abejo, visų pirma tai buvo no-

pralenkta. Tačiau, drauge su atsigrįžimu į H. Kačinską, ar tai nebuvo "posūkis profiliu" ir į Bostono Lietuvių Dramos Sambūrį bei jo 15 metų teatrinę veiklą? Aišku, ir tatau neišvengiamai turėjo atsitikti.

Teatrinio darbo sėklą, kai tik Bostone atsirado antrojo pokario "benamiai žmonės", čia pasėjo akt. Henr. Kačinską. Jis šioj pakrantėj buvo suorganizavęs vaidybos meno studiją, kurios jėgom, pats režisuodamas ir vaidindamas, surengė keletą "lietuviškų vakarų", visuomenėje susilaukusį pasisekimo ir net pasidžiavimo. Ryškūs tų H. Kačinsko darbų vaisiai buvo du didesni spektakliai, surengti So. Bostono Aukšt. mokyklos auditorijoje, kur kiekvieno atveju susirinko

Aleksandra Gustaitienė ir Henrikas Kačinskis vaidinę "Raudonąsias vynes".

apie tūkstantis tautiečių. Pirmam spektakly buvo parodyti du Ant. Gustaitio scenos veikalai — Sekminių vainikas ir Šilkiniai pančiai. Antrasis, taikomas Vasario 16 d. minėjimui, buvo specialiai St. Santvaro parašytas scenos vaidmai Aušra ties Vilnium. Akt. Henr. Kačinskis studija sudarė pagrindą, kartu buvo ir paskatinimas tolimesnei Bostono lietuvių teatrinei veiklai.

Persikėlus į II a. salę, visų pirma buvo pagerbti sambūrio mirusieji nariai, kurių Ant. Gustaitis paminėjo net keturis — Algimantas Santvaras, dr. Juozas Leimonas, Stasys Vaitkevičius ir Antanas Škėma. Jų garbei buvo uždegtas ugnis atitinkamam inde. Kipro Petrausko dainuojama arija "Juokis, pajace", tas Leoncavallo sukurtas aktorius himnas, nuotaiką dar labiau sutirštino — labai sunku buvo nenugrimsti į gaudulį. Arijai pasibaigus, prasidėjo personažų paradas. Visi jie sveikino akt. Henr. Kačinską, nes beveik visiems teko su juo būti scenoje. Pasirodė kostiumuoti personažai iš Dickens Kalėdų giesmės, iš Raudonojo vyno, o daugiausia iš Inčiuos — Gustaitio Vinco Kudirkos. Tas paradas prablaivė užgriuvusią sunkią nuotaiką, galima sakyti, grąžino į neseniai D. Lapinsko paskelbtos Mėlašaus poemos finalą — "reikia gyventi, reikia dar gyventi"...

Akt. Henr. Kačinskis savo kalbą pradėjo girdimai sujaudintu balsu. Daugiausia jis kalbėjo apie sceninį atnašavimą, apie auką teatro menui, apie vaidybinio meno tiesą, kurios buvo taip sunkiai ieškota, bet neįeigė ir tų, kurie to atradimo moderniam teatre nepaiso. Jis pripažino Gustaitių nuopelnus, pabrėždamas, kad laimė yra teatrui, kuris turi savo dramaturgą. Prisiminė ir tai, kad, be jokios abejonės, kažką labai brangaus mes atsivežėm iš nepr. Lietuvos. Tai

St. Santvaro "Aušra ties Vilnium" vaidinimo apotezė. Statytojas ir režisierius Henrikas Kačinskis. Dekoracijos dail. Viktoro Andriūšo.

ja Bostone ruseno, sambūrio kūrybinė dvasia ir šandien dar nėra išblėsusi ir nupilkėjusi.

"Vakaras su akt. Henr. Kačinsku", kuriame dalyvavo jis pats su žmona p. Sofija, praėjo pakilioj ir stiprioj teatrinio gyvenimo nuotaikoj. Ir to vakaro žiūrovų bei svečių daugumą sudarė tebesą ar buvę aktyvūs sambūrio nariai, vienu ar kitu būdu sambūrį parėmę asmenys (pvz. mecenatas J. Kapočius), ir jų susirinko gal daugiau negu šešios dešimtys. Tas skaičius savaime yra įspūdingas, nesgi per 15 metų tiek, jeigu ne daugiau, Bostono lietuvių buvo įsijungę į teatrinį darbą.

Vakaro programai vadovavo Ant. Gustaitis, pradžioj atskiru žodžiu pasverdamas akt. Henr. Kačinsko nuopelnus lietuvių dramos teatrui, o po to prasidėjo programa, kurią parengė Al. Gustaitienė. Apatinė namų salė Dramos Sambūrio dalyviai vaidino Fodoro Brandos atestato 2-rajį veiksmą, kur mokytojų tarybos posėdy yra teisiama nusikaltusi mokinė. Tai buvo lyg bandymas parodyti, ką mes galim padaryti, kai mūsų tarpe jau nėra Henr. Kačinsko. Vaidinimas, nors rodomas beveik tik teatro žmonėms, darė stiprų įspūdį.

Persikėlus į II a. salę, visų pirma buvo pagerbti sambūrio mirusieji nariai, kurių Ant. Gustaitis paminėjo net keturis — Algimantas Santvaras, dr. Juozas Leimonas, Stasys Vaitkevičius ir Antanas Škėma. Jų garbei buvo uždegtas ugnis atitinkamam inde. Kipro Petrausko dainuojama arija "Juokis, pajace", tas Leoncavallo sukurtas aktorius himnas, nuotaiką dar labiau sutirštino — labai sunku buvo nenugrimsti į gaudulį. Arijai pasibaigus, prasidėjo personažų paradas. Visi jie sveikino akt. Henr. Kačinską, nes beveik visiems teko su juo būti scenoje. Pasirodė kostiumuoti personažai iš Dickens Kalėdų giesmės, iš Raudonojo vyno, o daugiausia iš Inčiuos — Gustaitio Vinco Kudirkos. Tas paradas prablaivė užgriuvusią sunkią nuotaiką, galima sakyti, grąžino į neseniai D. Lapinsko paskelbtos Mėlašaus poemos finalą — "reikia gyventi, reikia dar gyventi"...

Akt. Henr. Kačinskis savo kalbą pradėjo girdimai sujaudintu balsu. Daugiausia jis kalbėjo apie sceninį atnašavimą, apie auką teatro menui, apie vaidybinio meno tiesą, kurios buvo taip sunkiai ieškota, bet neįeigė ir tų, kurie to atradimo moderniam teatre nepaiso. Jis pripažino Gustaitių nuopelnus, pabrėždamas, kad laimė yra teatrui, kuris turi savo dramaturgą. Prisiminė ir tai, kad, be jokios abejonės, kažką labai brangaus mes atsivežėm iš nepr. Lietuvos. Tai

St. Santvaro "Aušra ties Vilnium", kurią statė ir režisavo H. Kačinskis. Dekoracijos V. Andriūšo.

jam dar sykį parodęs ir Brandos atestato II-rojo veiksmo vaidinimas, kur buvę paklydimų, nelygumų, bet ir nemaža to atsivežtinio "kažko brangaus".

Henrikas Kačinskis tarė ir tą posakį, po kurio sparčiau yra sudėti minimo vakaro įspūdžiai — "Niekad negrįžki ten, kur buvai laimingas".

LIETUVOS STATUTO STUDIJOS VILNIUJ IR MINSKE

"LIETUVOS STATUTUI 400 METŲ" — tokia antrašė kovo 26 d. Vilniaus Tiesoj paskelbtas straipsnis apie uidių Lietuvos teisės dokumentą (autorius V. Raudeliūnas).

Iš tikrųjų 400 metų suėjo (kovo 11 d.) nuo Antrojo Lietuvos Statuto patvirtinimo. Pirmoji Lietuvos Statuto redakcija buvo priimta 1529 metais, antroji 1566, o trečioji — 1588 metais. Antrosios redakcijos priėmimo sukaktis panaudota kaip proga apskritai priminti Lietuvos Statuto reikšmę.

Straipsnio autorius kalba apie Lietuvos statutą be šio meto politinės propagandos nuspallvinimo, tad ir pradeda tokiu pareiškimu: "Istatymų kodifikacija feodalinėje Lietuvoje yra vienas iš reikšmingiausių mūsų praeities kultūros reiškinių ir juridinės minties brandos faktų". Nurodo, kad Lietuvos Statutas turėjo įtakos visų kaimyninių kraštų teisės išsivystyme: vokiškoj Prūsijoje, Lenkijoje, Maskvoje, Latvijoje, Estijoje ir ypač Ukrainoje. "Netgi prisijungus Lietuvą prie Rusijos, Statutas buvo palikęs gilią įtaką, ir tik 1840 metų birželio 25 d. caro įsaku jis buvo pakeistas bendrais Rusijos imperijos įstatymais".

Tas priminimas išryškina skirtumą tarp carų (Kotrinios II, Aleksandro I, Mikalojaus I) ir bolševikų (Stalino) skubėjimo naikinti Lietuvos savaimingumo pėdsakus. Carai savus įstatymus Lietuvai primetė tik po puspenkto dešimtme-

gas". Žinoma, būna tokių atvejų, kada nederėtų grįžti, bet būna ir tokių, kaip šis vakaras su Henr. Kačinsku, kada sugrįžusiam artimųjų bičiulių būry įkaista veidai, sušyla širdis, kada ir visiem kitiem valandų pasidaro daug saulės. Mažiau, tokiu atveju visada reikia grįžti ten, kur buvai laimingas...

čio nuo užėmimo, o 1940 metais jau po puspenkto mėnesio įsakas iš Kremliaus primetė Lietuvai RSFSR kodeksus...

Pastebėjęs, kad pačių lietuvių Statutas tyrinėtąs palyginti mažai, autorius nurodo, kad šiuo metu toje srityje gana veiklūs gūdai: 1960 metais Minske esanti išleista Pirmoji Statuto moksline kritinė laida (Trečiojo statuto tokia laida buvo išleista Kaune, 1938 metais), o dabar, Antrojo Statuto 400 metų sukakties proga, "Minskas ruošia visąsąjunginę mokslininkų konferenciją"...

Todėl autorius siūlo, kad "Vilnius gi galėtų šia proga išleisti naujai paruoštą jo (Antrojo Statuto) autentišką tekstą, kurio taip seniai pasigendama moksline literatūroje". Straipsnyje yra nurodyta, kad Antrojo (sukakt u v inio) statuto yra žinomi tik 24 rankraštiniai egzemplioriai: 5 rusų kalba, 18 — lenkų kalba, vienas — lotynų kalba. Šis lotyniškasis egzempliorius saugomas Vroclavo (buv. Breslau) bibliotekoje, Lenkijoje. Prie straipsnio parodyta vieno puslapio nuotrauka iš to lotyniškojo rankraščio. (ELTA)

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Aleksandra ir Antanas Gustaitiai. B. Brazdžionio montažas.

Ar dalyvausite DIRVOS auksinės sukakties MINĖJIME-BALIUJE Toronte?

Laikas jau dabar rezervuoti vietą.

Minėjimas įvyks š. m. balandžio 23 d., Toronte, Lietuvių Namų didžiojoje salėje (Dundas-Ossington gt. kampas).

Pradžia 7 Val.

Vietų rezervacijos reikalų kreiptis į Lietuvių Namų administratorių. Telefonas 531-5414.

DIRVOS 50 METŲ
SUKAKČIAI PAMINĖTI KOMITETAS
TORONTE

DIRVOS MINĖJIMO GEGUŽES 7 D. TVARKARAŠTIS:

CLEVELAND, OHIO

VIEŠBUTIS:

PICK-CARTER HOTEL, TELEF. PR 1-7200
Prospect and East 9th Streets

A. L. TAUTINĖS S-GOS TARYBOS POSĖDIS:

ENGLISH ROOM — MEZZANINE FLOOR
NUO 12 IKI 5 VAL. P. P.

DIRVOS SUKAKTUVIŲ IŠKILMINGASIS POSĖDIS:

EMBASSY ROOM
NUO 6 VAK. IKI 7 VAK.

BANKETAS

SVEČIAI RENKASI Į
CRYSTAL HALL — APAČIOJE

(ten yra rūbinė)

KOKTAILIAI TEN PAT PRASIDĖS 7 VAL. VAK.
VAKARIENĖ — 8 VAL. VAK.

ŠOKIAI

CRYSTAL HALL
ŠOKIŲ METU VEIKS BARAS

PROGRAMOS VEDĖJAS

JUOZAS STEMPUŽIS

Raminta Lampsatytė

JAUNI TALENTAI

Susirūpinę sekame, kiek aplinkos sąlygos įtakoja mūsų jaunimą. Daug kur jis nukreipiamas kita linkme, -- ir tuo mūsų tautinis pajėgumas silpnėja. O vis tik matome, kaip tautinės grupės tokioje ar panašioje padėtyje sugeba išsilaikyti, nors jau kalba ir kita kalba. Žydai, airiai ir kt. laiku sukūrė savo tautines civilizacijas ir kultūros vertybes. To pasiekti galėtume ir mes. Prisiminkime tik prūsų lietuvių, dabar ne visiškai tiksliai vadinamus "mažlietuvių". Nors 700 metų veikiami stiprios vokiečių civilizacijos įtakos, jie, kad ir su nuostoliais, sugebėjo išlaikyti savo kilmės pagrindus.

Vokiečių užvaldytojų ir kolonizatorių Prūsijoje jau daug anksčiau negu Lietuvos centre sukūrė savo liaudies tų laikų civilizacijos pažangai reikalingas priemones: patvėrus katekizmus, giesmių, Biblijos vertimų, pamokslų ir pamokymo knygų, sukūrė net pirmas lietuvių kalbos gramatikas, žodynus ir t. t., rinko ir platino liaudies išgirstame kas sekmadienį radiodainas, davė patarimų, praktiškų fone. Duktė jau 10 metų mokėmės

pavyzdžių. Iš tokių ramsčių augo tautinis atsparumas per 20 generacijų. Vėta, ir labai vėta, tai prisiminti ir daryti tinkamas išvadas, kai matome, kas darosi dabar vienos generacijos bėgyje.

Tautinių grupių egzistenciją užtikrina ne tiek rezoliucijos bei politiniai ėjimai, bet jų pajėgumas visuomeniškai tvarkytis, jų įgyti ir puoselėjami kultūros bei civilizacijos lobiai. Todėl ypatingai sveikintinas pasirodymas naujų įgytų, jaunų talentų. Džiugu matyti, kaip dalis jaunimo veržiasi pirmyn ir nenutolsta nuo tėvų padėtų pažangos pagrindų.

Štai, Chicagoje veikia net keletas muzikos studijų. Jauni talentai nori kilti ir kurti -- pasirodyti savo įnašu. Iš jų tarpo jau žinoma Raminta Lampsatytė. Jos tėvas, Jurgis Lampsatis, atsparų prūsų lietuvių aini, jau eilę metų sėkmingai vadovauja evang. TEVIŠKĖS parapijos chorui, kuri plokštelėje įgiedotas giesmes ir t. t., rinko ir platino liaudies išgirstame kas sekmadienį radiodainas, davė patarimų, praktiškų fone. Duktė jau 10 metų mokėmės

AR CLEVELANDO LIETUVIAI UŽIMS LIETUVIŲ FONDE DERAMĄ VIETĄ?

Krinta į akis lietuvių skaldymasis ir sklaidymasis. Net priežodžiui tapo: du lietuviai -- trys partijos.

Iš kitos pusės, visi ir kartu atliekame didelių darbų. Pavyzdžiui surengiame dainų ir tautinių šokių šventes, sušaukiame savo kultūros kongresus, leidžiame Lietuvių Enciklopediją, knygas, vadovėlius, laikraščius, būriamės į tautinę savo bendruomenę ir kt.

Visa šitai taip pat būdinga ir mums, Clevelando lietuviams. Ir mes turime kelias dešimtis draugijų ir baigiamės išsisklaidyti po visus didžiojo miesto kampus. Iš kitos pusės, turime nemažą gerų dalykų: dvi bendruomenės apylinkės, Altos skyrių, Balfą, dvi parapijas, lietuvių klubą su sale, Čiurlionio ansamblių su savo namais, dvi lietuviškas mokyklas, Dirvos laikraštį, Tėvynės Garsų radiją. Turim palyginti gyvą kultūrinį gyvenimą, o mūsų menininkais nereta proga pasigėrėti ir kiti. Tik retas, tur būt, nežino, kad mūsų K. S. Karpiaus, be daugybės laikraštinių straipsnių, taip pat parašė ir išleido apie keturiasdešimt knygų, daugiausia apysakų. Štai kodėl esam žinomi ir kitiems, ir jie, susitikdami su mumis, neretai žiūri lyg su pavydu: o, Clevelandas! kad mes turėtume tokią gyvą ir švie-

Antano Nako Fortepiono Muzikos Studijoje. Dar visiškai jaunutė, ji išvystė platų muzikos supratimą, parodė ypatingą gabumą piano skambinimo srityje. Dabar jau rodo stiprų palinkimą rimtąjai, ypatingai klasiškai muzikai, sugeba išpildyti paskambinti net sudėtingus žymiausių muzikų kūrinius. Šį pavasarį ji baigia Aukštesniąją mokyklą, o savo pirmuoju viešu koncertu užbaigia mokslą pas savo muzikos mokytoją.

Jos fortepiono rečitalis įvyks balandžio mėn. 23d. Jaunimo Centro salėje, Pradžia 7 val. 30 min. Ji skambins Scarlatti "Pastorale", J.S. Bacho keletą preludų ir fugų, Beethoveno "Patethique", Chopino, Manuel de Fallo, E. Lecuono, Čiurlionio-Jakubėno, V. Jančio ir kitų kompozitorių kūrinius. Visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti koncerte.

Sakoma, talentai dažniausiai gimsta ir tik laiko tekmeje ir pastangų suteikime išryškėja. Tačiau daugiausia impulsų suteikia saviškų nuoširdi moralinė parama. Tegur ir jaunimas mato pažangą ne tik svetimųjų, o pripranta didžiūti sugebėjimais ir savųjų.

(nb)

Clevelande ir Ohio valstijoje pradėtas Lietuvių Fondo vėjus, užsibrėžus surinkti 50.000 dolerių. Nuotraukoje šv. Jurgio parapijos klebonas kun. B. Ivanauskas, pirmasis atsiliepęs į vėją, įteikdamas 1000 dolerių. Kairėje Lietuvių Fondo Tarybos narys ir Clevelando vykdomojo vėjaus pirmininkas dr. Ed. Lenkauskas. Dešinėje LF Clevelando komiteto vicepirmininkas dr. V. Ramanauskas, vadovaujantis tūkstantininkų vėjui ir šiuo metu jau turis pažadų iš 7 tūkstantininkų.

V. Plodžinsko nuotrauka

są visuomenę!

Jiems iš tolo atrodė didesni ir pajėgesni, negu iš tikrųjų esam!

Bet vieną tautinį reikalą buvom apleidę ir užmetę. Tai Lietuvių Fondą. Sušvi-to iš pradžių jo padangė keli tūkstantininkai ir šimtininkai, ir vėl pasidarė tamsu. Clevelandą toli pralenkė ne tik Rochesteris su Hartfordu, bet net ir mažoji Kenosha. Štai kodėl toks svarbus naujas pajū-dėjimas -- balandžio 15 Clevelande pradėtas Lietuvių Fondo vėjus. Pajūdėjimas svarbus bent keliais atvejais.

Visų pirma labai didelis pats Lietuvių Fondo tikslas: Fondas įsteigtas gauti šaltiniams, kuriais patys esam tautiškai gyvi -- lietuvių švietimui, mokslui ir kultūrai remti. Antra, ši parama yra nuolatinė, nes Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas yra neličiamas, o apyvartinės sumos sudaro kapitalo duodamas pajamos ir realizuotasis pelnas (procentai ir kt.). Trečia, sudarytos sąlygos kiekvienam Lietuvių Fonde reikšties tiesiogiai, nes kiekvienas narys aukodamas taip pat gauna ir balsą.

Man teko dalyvauti visuose Lietuvių Fondo metiniuose susirinkimuose, tad norisi taip pat pasidalinti vienu įspūdžiu. Kadangi Lietuvių Fondo kapitalas neličiamas, tad savo įnašu Fondo veikloje taip pat reikišias ir miręs jo narys. O mirusių yra jau visos būrys. Tačiau jie kasmet būna prisimenami, nes jų įnašų procentai kasmet atiduodami lietuvių ateities. Tokį vieną mirusį Lietuvių Fondo narį jau turi ir Clevelando lietuvių šeima. Tai inž. Pijus Žiūrys. Lietuvių Fondo narių sąrašas prašytas 101 numeriu su 290 dol. įnašu. Jei mirusieji apskritai greit pamirštami, tai inž. Žiūrys, kaip Lietuvių Fondo narys, lieka gyvas, kol bus gyva pati lietuvių. Toks narių prisiminimas visados padvelkia didele rimtimi, nes tikime savo tautos ateitimi.

Šiuo atžvilgiu, nors ir kokių silpnųjų būtime slejami, esame dideli. Dideli savo žvilgsniu ir pastangomis, kreipiamomis į lietuvišką mūsų ateitį. Štai kodėl visų mūsų reikia Lietuvių Fondo narių eilese. Tai yra mūsų pasisakymas už didelį tikslą ir reikšmingą užsimojimą suteikti kapitalą, būtiną mūsų gyvybinės reikšmės turinčiai veiklai finansuoti. Tokio pasisaky-

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN

OR

1st CLASS MEN
MACHINE OPERATORS
TURRET LATHE
MILLING MACHINE
ENGINE LATHE
HONE OPERATOR

Age open. Hourly rate, fringe benefits. First shift.

Cleveland Hydraulic

5055 Richmond Rd. at Miles Av.
Bedford Heights, Ohio

(38-44)

MACHINISTS

THE
CLEVELAND
PNEUMATIC
Tool Co.3784 E. 78 St.
341-1700A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS
Corp.

MACHINISTS

TO WORK ON

AERO SPACE

MISSILE and

Aircraft Components

KELLER-
HYDROTELContouring and profiling
Machines

HORIZONTAL

BORING

MILLS

TURRET

LATHES

GAP TURRET

LATHES

ENGINE

LATHES

MILLING

MACHINES

RADIAL

DRILLS

NUMERICAL

CONTROLLED

MACHINES

GAUSITE GERĀ VALANDINĀ

ATLYGINĀMA IR VISUS PRIEDUS.

Interviewing Hours

8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL

341-1700

for an interview convenient

for you.

An Equal Opportunity Employer

NEPAMIRŠKIT

ATNAUJINTI

DIRVOS

PRENUMERATĄ!

HELP WANTED MALE

ELECTRICIANS

Panel and machine tool wiring experience. Permanent position, good company benefits, apply in person.

AMERICAN
MONORAIL CO.

1111 E. 200 486-5000

(Located between Euclid and St. Clair Ave.). Public transportation via CTS bus from Windermere station.

An Equal Opportunity Employer (44-45)

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

PETKUS

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

JAU DABAR REZERVUOKITE BALIUJE VIETĄ!
Š. M. GEGUŽĖS 7 D., ŠEŠTADIENĮ, ĮVYKS

DIRVOS AUKŠINĖS SUKAKTIES BALIUS

puošnioje Clevelando Pick-Carter
viešbučio Crystal Ballroom salėje.

Mening programą išpildys: *solistė Aldona Stempužienė*
ir muzikas Darius Lapinskas

Šokiams gros MELODY BAND orkestras. Bus coctailiai ir prie stalų patiekama vakarienė su šampanu. Bilieto kaina asmeniui 10 dolerių. Bilietus jau galima įsigyti Dirvoje, arba užsisakyti laišku, pridedant čekį ar pašto perlaidą ir nurodant kiek vietų užsisakoma. Vietas prašome rezervuoti ne vėliau **balandžio 20 d.**

DIRVA, 6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103
Telefonas: 431-6344

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Lietuvių Bendruomenės II apylinkės narių metinis susirinkimas** įvyks balandžio 24 d., sekmadienį, 11 val. 30 min. Naujosios liet. parapijos auditorijoje.

Darbotvarkė: prezidiumo sudarymas, valdybos ir kontrolės komisijos pranešimai, diskusijos dėl pranešimų, apyskaitos tvirtinimas, šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos vedėjo, tėvų komiteto pirmininko, jaunimo metų komiteto pirmininko ir Lietuvių Fondo vajeaus komiteto pirmininko pranešimai. Naujos apylinkės valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai.

Kas sutiktų kandidatuoti į naują valdybą ir kontrolės komisiją, prašom pranešti mandatų komisijai, kurią sudaro Giedrė Degutytė, Rūta Mackevičiūtė ir Romas Bridžius.

Valdyba maloniai prašo visus šios apylinkės narius atsilankyti į metinį susirinkimą.

• **Dr. Jolanta Peckienė**, išlaikiusi gydytojos valstybinius egzaminus Illinois ir Vermont valstijose, išvyko į Heidelbergą, Vokietijoje, kur jos vyras Dr. Šarūnas Peckus atlieka praktiką ligoninėse.

Garsioji Dorothy Kirsten dainuos Mimi partiją "Bohemoje", Metropolitan Operos viešnagės Clevelande metu.

Kirsten debiutavo Metropolitan operoje jau prieš 20 metų.

Septynerių operų spektakliai vyks tarp bal. 25 iki 30 d. Public Auditorium salėje.

Bilietus iš anksto galima užsisakyti Broadview Savings & Loan Co., 299 Euclid Ave.

— **Kad nebūtume pamiršti**, — taip sako tie lietuviai, kurie, nelaukdami Lietuvių Fondo vajeaus Clevelande, per A. V. Jonaitį įstojo į LF su savo stambiais įnašais: dr. Antanas Miliauskas — su 1,000 dolerių ir po 100 dolerių — Justina Petkevičienė (sūnui a. a. Gediminui Gudėnui atmintinu įnašu),

Veronika Nagevičienė, Jonas Gudėnas, Vaclovas Kasakaitis, Aldona Gudėnienė, Izabelė ir Antanas Jonaičiai.

• **Norintieji dalyvauti Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese** prašomi užpildyti anketą. Anketa bus naudojama visų Jaunimo Kongreso dalyvių registracijai. Užpildytas anketas skubiai siųsti iki gegužės 1 d. Registracijos Komisijai, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636.

Priėmusiems anketa, bus siunčiamos informacijos apie patį Kongresą.

Clevelandiečiai anketas gali gauti pas Džinara Kižį, 18021 Hiller Ave., telef. 531-8429.

VASARIO 16 GIMNAZIJAI REMTI CLEVELANDO 5 IR 53 BŪRELIŲ RĖMĖJAMS

Sulaukėme Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos pranešimo spaudoje Vasario 16 Gimnazijos reikalui.

Gimnazijos rėmėjams svarbiausia ta pranešimo vieta, kur valdyba prašo remti Vokietijoje esančią lietuviškąją Gimnaziją.

Neturint kontroversinių pareiškimų, mūsų 5 ir 53 būrelių rėmėjų 19 yra sumokėję savo 12 dolerių metinį įnašą, už 1966 m.

Jų sumokėtus pinigus esame persiuntę Vasario 16

Gimnazijos vadovybei.

Tvirtinant vasario 4 čekių 120 dolerių gavimą, gimnazijos direktorius su padėka pažymėjo, kad esame pirmieji 1966 m. priėmę gimnazijai paramą. Kartu su 240 dolerių parama mes esame persiuntę mūsų globotinėms Loretai Subačiūtei ir Nijolei Žutaitai, III kl. mokinėms, Kalėdų šventėms dovanas: 10 dolerių ALTS Clevelando skyriaus valdybos ir 3 dolerius Aldonos Sandargienės.

Dėkojant 5 ir 53 būrelių rėmėjams, jau sumokėjusiems jų įnašus už 1966 m., prašau rėmėjų, dar nesumokėjusių savo įnašų už 1966 m. malonėti pradėti mokėti, prisiunčiant pinigus išrašytais mano vardu čekiais ar money orderiais.

Steponas Nasvytis, 5 ir 53 būrelių vadovas 4607 Anderson Rd., Cleveland, Ohio 44121

• **"Jaunamarių klasė"** ruošia The Illuminating Co. iniciatyva pirmadieniais, bal. 18, 25 ir gegužės 2 d. The Illuminating Building patalpose, 55 Public Square.

Sesijose, kurios vyks tarp 6:30 ir 8:30 vak., bus pateiktos ne tik naujos idėjos užkandžių paruošime, bet ir visa tai, kas gelbsti virtuvėje naudojant tinkamas elektros priemones, kaip pasirinkti tinkamus indus ir pan.

Illuminating Co. namų ruošos specialistės demons-

truos, o dalyvėms bus skiriamos specialios dovanos.

Dėl rezervacijų kreiptis į Illuminating Co. Homes Service Dpt. tel. 623-1350, Line 695.

• **Nedelskime ilgiau ir padidinkime savo gyvybės draudimą**, kol dar nėra vėlu. Dėl informacijų skambinkite prityrusiam draudimo atstovui — V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

BALANDŽIO 23 D. PLB specialius parengimas.

BALANDŽIO 24 d. Kun. A. Goldivovskio sidabrinis jubiliejus šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 1 D. Clevelando ateitininkų šeimos šventė.

GEGUŽĖS 7 D. Dirvos balius Carter viešbutyje.

GEGUŽĖS 8 D. Motinos Dienos minėjimas. Ruošia Vysk. Valančiaus mokykla.

GEGUŽĖS 15 D. V. Bielajaus leidžiamo taut. šokių žurnalo Viltis 25 m. sukakties minėjimas Nauj. parapijos salėje.

GEGUŽĖS 21 d. Jaunimo Metų komitetas rengia subatvakarį šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 22 D. skautų ir skautų tėvų komitetas ruošia pietus šv. Jurgio parapijos salėje.

BIRŽELIO 5 D. šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos mokslo metų užbaigimas.

BIRŽELIO 12 d. gegužinė Čiurlionio Ansamblio sodyboje, Rengia Jub. SLA Seimui Rengti komitetas.

BIRŽELIO 19 D. Vysk. Valančiaus mokyklos gegužinė.

BIRŽELIO 25 d. Gegužinė Joninių laužas Čiurlionio Ansamblio sodyboje, Rengia L.V.S. Ramovė.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

CHICAGO

• Muz. Antano Vanagaičio įsteigta Margučio radijo programa, balandžio 11 d. paminėjo 34 metų sukaktį. Margutis, žengdamas į 35-uosius metus, visus kviečia atsilankyti į pavasario balių, kuris bus balandžio 23 d. Western Ballroom salėje, 3504 S. Western Ave., Chicagoje. Staliukus prašoma rezervuoti iš anksto Margučio raštinėje, 6755 S. Western Avenue. Telefonas GR 6-2242.

• Santaros-šviesos paskaitas Bronys Raila atvyksta iš Los Angeles skaityti paskaitą Jaunimo Centre, Chicagoje šį penktadienį, balandžio 22 d., 8 val. vak. Paskaita bus skaitoma lietuviams tremtiniams aktualia tema "Kova už laisvę: kas tai būtų?" Po paskaitos vyks diskusijos. Kviečiame visus atsilankyti į paskaitą ir tuo pačiu pasi-

dalinti gyvu žodžiu su populiariu žurnalistu, kurio spausdintą žodį skaitote Dirvoje.

Santara-šviesa

NEW YORK

• "Laisvės žiburio" naujoji radijo programa New Yorke pradės balandžio 24 d. bus girdima kiekvieną sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryte. Programa girdima iš WHBI stoties 105.9 FM banga. "Laisvės žiburio" adresas: Romas Kezys 62-15 69 Place, Middle Village, N. Y. 11379. Tel. TW 4-1288. Šiuo adresu taip pat galima kreiptis norint už savikainą įsigyti gerus AM FM radijo aparatus.

BOSTON

MIRĖ MAGDELENĖ STANKŪNIENĖ

Karo ir okupacijų viesu-

lo atbloškta į Ameriką, tiksliau į Bostoną, balandžio 3 d. mirė M. Klimavičiūtė-Stankūnienė, suvalkietė ūkininkė, š. m. vasario mėn. sulaukusi 90 metų amžiaus. Stankūnai užaugino sūnų Antaną ir šešias dukteris — Bronę Krisčiukaitienę, Aldoną Andriušienę, Oną Vilėniskienę, Juliją Leščinskienę, Teresę Stankūnaitę (visos gyvena Bostone, Mass.) ir Mariją Adomaitienę, gyvenančią Montrealy, Kanadoj. Velionė buvo pašarvota F. Žaleskienės koplyčioj ir šv. Kalvarijos kapinėse palaidota balandžio 6 d. Laidotuvėse dalyvavo artimieji giminės ir nemenkas būrys Bostono lietuvių. Bostone 1953 m. yra miręs ir velionės M. Stankūnienės vyras, greta kurio ir ji pati dabar nuėjo į amžiną poilsį. Dukterims ir sūnui Antanui, gyvenančiam Lietuvoj, Dirvos redakcijos ir jos bostoniškų bendradarbių nuoširdi užuojauta.

ELIZABETH

TAUTINĖS SĄJUNGOS SKYRIUS

Š. m. kovo mėn. 19 d. Lietuvių Laisvės Salėje įvyko skyriaus narių susirinkimas. Susirinkimą atidarė skyriaus pirmininkas p. P. Lanys ir pristatė į skyrių įstojuosius naujus narius Praną Kupinską ir Joną Veličką. Susirinkimui pirmininkauti pakvietė M. Klimą, sekretoriauti J. Miežaitį.

Susirinkimo metu buvo priimtas skyriaus darbo veiklos planas ir paskirta iš a. a. skyriaus nario Dr. M. Slaboko Fondo Jaunimo Kongresui \$25.00.

Po to, buvo nagrinėti Dirvos ir Vilties Draugijos vajeaus reikalai.

Pirmutinis pranešimą padarė St. Lukoševičius, pranešdamas kas atlikta, kiek surinkta prenumeratų, skelbimų ir ką dar atlikti reikalinga Dirvos platinimo ir rėmimo reikalui.

Dirvos 50 metų jubilie-

jaus proga kalbą pasakė V. Abraitis. Kalbėtojas nušvietė ir supažindino susirinkusius, kokius Dirva per 50 metų laikotarpį atliko didelius kultūrinius, tautinius ir lietuvių bei išlaikyti darbus. Kalbos pabaigoje, padarė platų pranešimą apie Vilties Draugiją ir kvietė visus prie vajeaus prisidėti.

Susirinkusieji V. Abraičiui šiltai pritarė. Skyriaus pirmininkas Lanys, padėkojęs V. Abraičiui už pasakytą kalbą, pradėjo Vilties Draugijos narių vajų, pats įstodamas nauju nariu su 25 doleriu įnašu, kviesdamas ir kitus prisidėti.

Susirinkimo metu naujais nariais įstojo, o kiti vėliau savo įnašais prisidėjo būtent:

\$25.00 Pr. Damijonaitis, \$50.00 Pr. Kupinskas, po \$15.00 N. Subačienė ir H. Bitėnas, po \$10.00 S. Lukoševičius, P. Lukoševičienė, T. Jagella, V. Misiūnas, J. Miežaitis, J. Velička, A. Zindžius, T. Dūda, K. Ožalas, D. Švenčiūnas ir A. Stukas.

Taip pat susirinkimo metu savo turimus įnašus padidino:

V. Abraitis įnašą padidino \$50.00, J. Kralikauskas \$10.00, W. Dilis \$10.00.

Gautą iš vaišių pelną kaip dovaną su skyriaus sveikimu 50 metų jubiliejaus proga.

MARGUČIO PAVASARIO BALIUS

1969 m. balandžio 23 d., 8 val. vak.

Western Ballroom salėje

3504 S. Western Avenue.

PROGRAMA • SOKIAI (GROS NEO-LITHUANIA ORKESTRAS) • BUFE-TAI • LAIMĖJIMAI.

Visi maloniai kviečiami atsilankyti ir smagiai praleisti vakarą jaukiai išpuoštoje salėje.

Kaina \$3.00.

Staliukus prašoma rezervuoti iš anksto Margutyje, 6755 So. Western Ave. Telef. GR 6-2242.

Vaišės labai rūpestingai ir skoningai buvo paruoštos Lanienės, talkinant jos dukrelei Bostono Universiteto studentei Birutei ir Kidžienėi.

SKAUTAMS REMTI KOMITETAS

Š. m. kovo mėn. 25 d. Lietuvių Laisvės Salėje įvykęs tėvų susirinkimas išrinko į naują komitetą H. Bitėną, K. Jankūną, K. Kaspariūną, S. Meilų, S. Ramoną ir J. Vėblaitį.

Susirinkimo metu padaryti pranešimai iš p. m. veiklos ir supažindinti tėvai su nupirktos stovyklavietės padėtimi, atliktais ir numatytais artimiausioje ateity atlikti darbais, prašant paramos aukomis ir kviečiant

prisidėti darbu bendron tal-kon ir tuo padėti stovyklavietės komitetui greičiau užbaigti pradėtus darbus, kad skautai ir skautės šią vasarą galėtų stovyklauti savoje stovyklavietėje.

Visiems gerai pažįstamas ir žinomas lietuviškų reikalų rėmėjas Dr. Stasys Petrauskas savo auką \$50.00 stovyklavietės pirkimui padidino iki \$125.00 įteikęs komitetui \$75.00 čekį.

Taip pat, antrą kartą gauta \$5.00 auka iš Zubavičių.

Iš komiteto kasos stovyklavietei paskirta \$100.00. Stovyklavietės Pirkimo Komitetui iki šiol perduota viso \$1306.00. Nuoširdus lietuviškas aciu visiems aukotojams.

JAUNIMO CENTRO SVEIKINIMAS IR PADĖKA

Fortepionui pirkti Komitetas paskutiniame savo posėdyje. Trūksta p-lės Prapuolenytės, Dr. Ruibienės, Dr. Kriaučeliūno ir p. Kučiūno.

Komitetas ir Jaunimo Centras, sveikindamas visus lietuvių Šv. Velykų proga, nuoširdžiai dėkoja už gausingą prisidėjimą ruošiant koncertą ir telkiant aukas. Pirmoje vietoje dėkojame Draugui ir Dirvai, kurie skelbimus dėjo veltui. Padėka taip pat priklauso spaudos žmonėms. Koncerto išpildytojai: E. Kuprevičiūtė, D. Stankaitytė, A. Kuprevičius, St. Baranauskas ir A. Kučiūnas neėmė jokio honoraro. Kiekvienam iš jų priklauso daugiau negu trys klavišai. Tris klavišus pirkto taip pat dr. Bylai. Du klavišus pirkto: kun. K. Balčys, Feliksas Valaitis. Parama: Janušaičiai ir Mažeikos, Operos Choras, J. V. Stankai, Santara ir Šviesa, Skautai, Ateitininkai. Viena klavišą pirkto: dr. dr. Ruibiai. Kriaučeliūnai, Meilai, Balukai, Aglinskai, Lipskiai, Kisieliai,

Kaunai, Juozevičiai, Meškauskai, Ambrazičiai, Valaičiai, Tumasoniai, Bagdonai, Aurelija Bartkus, Budriai, bankininkai: Grybauskai, Pakeliai, Kazanauskai, Mackevičiai, L. A. Menininkų Klubas, Birutininės, Illinois L. Gyd. Pag. Moterų Vien., Ill. Liet. Gyd. Dr., Korp. Neo-Lithuania, Liet. T. Akad. Sambūris, Ramovėnai, Rant. Gyd. Dr., L. B. Čikagos Apyg. Vald., Dragas ir pp. P. Šileikis, P. Spetyla, Gradinskai, A. Brazilai, J. Šoliūnas, Dainavos Ansamblis, A. Z. Juškevičiai, F. Maneliene, V. P. Bičkai, A. Rukštelės.

Fortepionas turi 88 klavišus. Kaip matote, nevisi klavišai dar yra išpirkti. Būčiau dėkingas, jeigu dar atsirastų geradarių likusiems klavišams išpirkti.

Jaunimo Centras

Naujo fortepiono raktą saugotojai p.p. M. A. Rudžiai, raktą nešėjai inž. J. V. Stankaus dukra ir sūnus, p-nia A. Stephens pirmojo fortepiono aukotoja J. Centru ir p-nia Bobinienė Stephens Ansamblio pirmininkė.

VLADUI ŽILINSKUI

mirus, Vilties Draugijos nariui ir Dirvos rėmėjui M y k o l u i G u r e c k u i ir Ponai liūdesio valandoje nuoširdžią užuojautą reiškia

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirvos Redakcija

Kauno Apygardos Teismo Pirmininkui ir buv. Liet. Teis. Dr-jos Centro Valdybos Pirmininkui

A. + A.

JUOZUI BRAZINSKUI

mirus, jo žmonai, sūnui ir visiems artimiesiems, drauge liūdėdami, nuoširdžią užuojautą reiškia

Elvyra ir Petras Pamataičiai
Ona ir Stasys Paltai

Kultūrinių subatvakarių nuolatinėms talkininkėms bei rėmėjoms ONAI VILĖNISKIENEI, ALDONAI ANDRIUSIENEI ir TERESEI STANKŪNAITEI, o taip pat jų seserims BRONEI KRISČIUKAITIENEI, JULIJAI LEŠCINSKIENEI, MARIJAI ADOMAITIENEI, jų broliui ANTANUI ir artimiesiems, mylimai motinai

MAGDELENAI STANKŪNIENEI

mirus, nuoširdžią ir gilią užuojautą reiškia

Kultūrinių Subatvakarių Rengėjai

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Waterburio skyriaus valdybos pirmininkui MYKOLUI GURECKUI ir ponai, tėveliui bei uošviui

A. A.

VLADUI ŽILINSKUI
mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Waterburio Skyrius

A. A.

VLADUI ŽILINSKUI
mirus, velionies žmoną E. ŽILINSKIENĘ, dukrą ELENĄ GURECKIENĘ, žentą MYKOLĄ GURECKĄ ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiamė

G. P. Valūnai
S. E. Vaitkai
M. P. Marūnai
O. M. Tonkūnai

A + A

JUOZUI BRAZINSKUI

mirus, žmonai JANINAI ir sūnui ALGIRDUI nuoširdžią užuojautą reiškia

V. ir P. Jonkai

Mielai Mamytei

A + A

MAGDELENAI STANKŪNIENEI
mirus, MARIJĄ ir JONĄ ADOMAČIUS, bei kitus gimines ir artimuosius, nuoširdžiai užjaučia

Kanados Lietuvių Tautinės S-gos Montrealio Skyriaus Valdyba
ir nariai